DRAUGAS

XLIV NR. 5 — 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y. — ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIO - JANUARY 20, 1959 — Administracija GLenmore 5-7281 Redakcija GLenmore 5-7281 — 10 CENTŲ

VAIDUOKLIAI ROMOJE

Vatikanas žingsnį padarė, dabar laukia Maskvos žingsnio?

Vaiduokliai (fantomai) Romoje — tokiu vardu pavadino Time žurnalas informaciją apie Lietuvos ir Lenkijos atstovybes prie Vatikano. Time pranešime anas vaiduokliais pavadinimas priskiriamas kardinolui Tardini, valstybės sekretoriui. Esą Tardini pareiškęs, kad diplomatai Papėe ir Girdvainis buvo apeiti kviečiant pristatyti kredencialus, kadangi jie "atstovauja vaiduoklinėm vyriausybėm, kurios nėra toliau pripažįstamos kitų kraštų, akredituotų prie Šventojo Sosto".

Laikraštis sugretina padėtį dviejų popiežių laikais: esą Pijaus XII metu Lietuvos ir Lenkijos atstovybės buvo laikomos antikomunistiniais simboliais ir nebuvo vadinamos vaiduokliais.

Laikraštis spėja Vatikano viltis, kad naujas nusistatymas "teoretiškai gali sudaryti geresnę atmosferą tarp Bažnyčios ir komunizmo". Pirmas tolimesnis žingsnis, kaip pareiškęs žurnalui vienas diplomatas, kurio pavardės betgi nemini, turėtų ateiti iš komunistų pusės.

Popiežius ir vyskupai

Prie popiežiaus Jono XXIII staigmenų spauda prideda dar naują.... Popiežius prieš keletą dienų atsilankė Italijos vyskupų konferencijoje. Konferencijoje buvo ir vyskupas Arrigo Pintorello, vyriausias kariuomenės kapelionas, su generolo uniforma. Popiežius praėjo pro kitus. šypsodamasis ir duodamas žiedą pabučiuoti. Priėjęs prie vyskupo Pintorello, išsitiesė ir kariškai atraportavo: "Pone, seržantas Roncalli jūsų įsakymam".... Pirmame pasaulio kare dabartinis popiežius, tada kunigas, buvo sanitarijos seržantas.

— **Popiežius Jonas XXIII** kreipėsi į Romos vyskupijos tikinčiuosius, kad sausio 25 specialiai melstųsi už Kinijos Bažnyčią, kuriai gresia skilimas. Komunistų verčiami, vyskupai atsisako nuo priklausomybės Romai.

— **Popiežius Jonas XXIII** pasiuntė sveikinimo laišką Čekoslovakijos arkivyskupui Beranui jo 70 metų sukakties proga. Laiškas pasiųstas į arkvyskupo kurią, nors ark. Beranas komunistų suimtas nuo 1951 ir nežinia kur laikomas.

— **Prancūzijos** kardinolas Feltonas įspėjo savo kunigus nedalyvauti politiniame veikime, o taip pat būti santūriem pasisakant dėl politikos. Įspėjo ryšium su pavasario rinkimais į savivaldybes.

— **Portugalijos** vyskupai sausio 18 įspėjo kunigus, kad jie nedalyvautų politikoje. Bet katalikų akcijos nariai turį politijoje dalyvauti aktyviai. Tai buvo atsakymas į Portugalijos ministerio pirmininko Salazaro kaltinimą, kad kunigai neremia jo valdžios.

MOKESČIAI

Gub. Rockefelleris suprojektavo pakelti mokesčius už gazoliną nuo dabartinių 6 cn. iki 9 galonui. Tai duotų 66 mil. naujų pajamų. Iš jų. tik 6 mil. pasilaikytų valstybės iždė, kitus 60 padalytų miestam. Naujiem mokesčiam labiausiai priešinasi demokratai.

Nei pirko nei pardavė, tik savo prekę piršo

Spėjama tik, kad pavasarį bus ministerių konferencija Vokietijos klausimui, kuris dabar yra visų derybų tarp Rytų ir Vakarų centre

Prezidentas Eisenhoweris sausio 17 priėmė Chruščiovo pavaduotoją Mikojaną. Pasikalbėjime dalyvavo dar valst. sekr. Dulles, sovietų atstovas Wenšikovas ir Amerikos atstovas Maskvoje Thompsonas. Kalbėjosi valandą 45 minutes.

Lietė Berlyno, Vokietijos sujungimo, nusiginklavimo klausimus. Mikojanas nieko naujo nepasakė, kas rodytų Sovietų planus bent kiek pasikeitus. Po viso pasikalbėjimo Baltųjų Rūmų buvo trumpas pareiškimas su mintimi: nieko naujo.

Kai kurie politikai spėlioja, kad Vokietijos reikalų pavasarį gali būti užsienių reikalų ministerių (ne viršūnių!) konferencija.

AR MIKOJANAS VARPŲ IŠSIGANDO?

Mikojanas buvo suplanavęs vykti dar į Floridą. Po pasikalbėjimo Washingtone planą pakeitė ir antradienį išvyko į Maskvą. Floridos katalikų bažnyčios buvo paskelbusios, kad protesto ženklui prieš Mikojaną skambės visų bažnyčių varpai jam atvykus, kaip tai daroma potvyniui ar gaisrui staiga ištikus. Arkivyskupas Joseph Patrick Hurley paragino katalikus dalyvauti specialiose gedulo pamaldose.

GALAS MIKOJANUI NEPASISEKĖ

Mikojanas pradėjo savo "turistinę" kelionę nuo Washingtono. Washingtone ir baigė. Bet jam nutiko pagal lietuvišką patarlę: melagis pereis per pasaulį, bet nesugrįš. Mikojanas pamėgino sugrįžti į Washingtoną, ir čia jam ėmė nesisekti. Lengva jam buvo mulkinti Amerikos biznierius, bet Washingtone jis turėjo stoti prieš užsienių politikos specialistus. Sausio 16 jis kalbėjosi su valst. sekr. Dulles kelis kartus, kalbėjosi su senato užsienių politikos kom. Viceprez. ir kiti pareiškė, kad Mikojanas nieko nepasakė naujo. Resp. E. Capehart visą tą pasikalbėjimą su Mikojanu taip apibūdino: "Mes klystam, jie teisūs: mes klystam, jie teisūs. Džiaugiuosi, kad pagaliau gavau progą išeiti". Kitas pridėjo: "Radom naują filibusterį".

Kas dėjo vilčių, kad Mikojanas ieškos kompromisų, kad prezidentui savo siūlymus išdėstys, kaip jis žadėjosi, turėjo nusivilti.

BET SENATORIUS TIKĖJIMO NEPRARADO

Dalyvavę senato komisijos pasitarime su Mikojanu pripažino, kad jis nieko nepasakė, kad leistų daryti išvadą apie Sovietų nusistatymo pasikeitimą Bet vienas senatorius vis buvo optimistas ir žiūrėjo pro ružavus akinius. Tai buvo sen. Humphrey. Jis aiškino, kad vis dėlto Mikojanas parodė lankstumo, siūlydamas daugiau nei Lenkijos Rapackio planas. Mikojanas kalbėjo apie kariuomenių atitraukimą Vokietijoje į abi puses nuo Elbės linijos. Tokiu senatoriaus aiškinimu kiti buvo nustebinti, žinodami, kad tai senas Maskvos planas. Vakarų seniai atmestas.

AMERIKOS OPINIJOS ATSITIESIMAS

Didžioji spauda paskutinėm dienom jau karčiai kalbėjo apie Mikojano pirklio nepriimtinas prekes. Daugiau kritikos kilo biznieriam ir daugiau supratimo piketam.

Robert Morris, buvęs senato vidaus saugumo komisijos patarėjas, pranešime apie amerikonizmą piketus prieš Mikojaną vadino naudingu įspėjimu Amerikai, kada dėl "mūsų apjakimo" jokis kitas **"nekaltų aukų masinis žudikas nebuvo taip šiltai priimtas kaip Mikojanas, Isivaizduokim, kad Hitleris ar Quislingas būtų atvykes—ar jį būtume taip šiltai priėmę".**

VIENO JAU TRŪKSTA. Potsdame buvo sutarta bendra keturių komendantūra Berlynui valdyti. Sovietai jau seniai ją boikotuoja, beliko tik rusiškas parašas.

Ką patyrė Mikojanas Amerikoje

Jei Mikojanas Amerikoje buvo priimtas su gausiais piketais, tai dėl to, kad Amerikoje yra gausu žmonių, kurie pažįsta sovietinį gyvenimą. U.S. News A. W. Report duoda tokius skaičius atskiruose miestuose:

New Yorke:

4 mil. arba 56 proc., gyventojų yra gimę ar kilę ne Amerikoje — 800,000 rusų, 428.000 vokiečių, 404,000 lenkų, 294, austrų, 114.00 vengrų.

Clevelande:

409.000 arba 45 proc. kilę iš kitų kraštų — 58.000 lenkų, 56.000 čekoslovakų, 46,000 vokiečių, 40.000 vengrų, 26,000 austrų, 19.000 rusų.

Chicagoje:

1.6 mil. arba 45 proc. kilimo iš kitur — 316.000 lenkų, 229.000 vokiečių, 140.000 rusų 78.000 čekosavkų. 55.0

Washington, D. C.

120,000 arba 15 proc. iš kitur — 19.000 rusų, 12.000 vokiečių. 8.000 lenkų.

KANDIDATAI Į PREZIDENTUS

Nebetoli 1960 metai, ir jau dabar svarstomas klausimas, kas turi daugiau vilčių į prezidentus 1960 rinkimuose. Gallupo institutas pastatė klausimą: ką pasirinktum iš dviejų—Nixoną ar Stevensoną? Už Stevensoną 47 proc., už Nixoną 46 proc., susilaikė 7, proc. Stevensonas ar Rockefelleris? Už Rockefelleri 51 proc., už Stevensoną 45 proc., susilaikė 4 proc.

Viską turės nulemti tie susilaikiusieji. R. Drummond (NY HT) spėja, kad respublikonai vis dėlto nominuos Nixoną.

— **Laos** pranešė Junt. Tautom. kad komunistinio šiaurės Vietnamo kariuomenė įsiveržė į Laos teritoriją. Maskvos radijas tuo tarpu kaltina "imperialistus", kad jie provokuoja.

AMERIKOS PROTESTANTAI IR RAUDONOJI KINIJA

Amerikos protestantų dvasininkai buvo atsiklausti, ar jie pritaria, kad komunistinė Kinija būtų pripažinta ir priimta į Jungtines Tautas. Iš 8.752 atsakė taip:

— 7,437 arba 87 proc. —ne;
— 963 arba 11 proc. —taip;
— 172 arba 2 proc. savo nuomonės neturėjo.

Tai buvo atsakymas į tarptautinės protestantų bažnyčių konferencijos nutarimą, kurį ji priėmė pernai lapkrity — pripažinti kom. Kiniją ir priimt į Jungtines Tautas. Amerikos protestantų dvasininkai galvoja priešingai.

Laidotuvės Lietuvoje

VABALNINKŲ PARAPIJOS ŠVENTORIUJE LAIDOJAMAS KUN. MATAS KIRLYS. Mirė 1958 spalio 15, sulaukęs 86 metų amžiaus.

Amerikos nauja dovana Maskvai

AR TAI AMERIKOS AR ALLENO "GYVENIMO STILIUS"?

"The Tablet" informuoja, kad Amerikos informacijos biuras organizuoja parodą ateinančią vasarą Maskvoje. Direktorius Allenas išgavo tam reikalui daugiau kaip tris mil. dol. Sokolniki parke išnuomota vietos už 142.500 dol. Joje bus pastatyti penki pastatai, kurie atsieis 750.000. Parodoje bus rodomas Amerikos "gyvenimo stilius. "Po šešių savaičių, kai paroda pasibaigs, tuos pastatus nupirks Sovietai už 375.000, vadinas, už pusę kainos. O kita pusė bus Amerikos mokesčių mokėtojų dovana Maskvai.

ARTURO FRONDIZI, Argentinos prezidentas, atvyko į Ameriką.

Parodą rengs ir Sovietai New Yorke. Jie išsinuomojo patalpas Coliseume už tiek pat — 142. 000 dol. Jie nieko nestatys ir nieko Amerikos mokesčių mokėtojui nepadovanos.

Kultūriniai mainai praktikoje

Valstybės departamento pranešimu. 1958 Sovietuose lankėsi 5000 amerikiečių turistų. Tuo tarpu iš Sovietų lankėsi 4 grupės po 20 žmonių. Kiek Amerikos dolerių iškeliavo į Maskvą ir kiek rublių atkeliavo į Washingtoną?

AMERIKĄ APGAVO AR JI PATI APSIGAVO?

Amerika paskelbė sausio 16 viešai, kad požemiuose sprogdinamas atomines bombas yra daug sunkiau atskirti nuo žemės drebėjimo, nei anksčiau buvo manyta, tuo metu, kada posėdžiavo Ženevoje specialistai atominių bandymų sustabdymo reikalu. Naujas apskaitymas verčia aukštyn kojom visus tos konferencijos ekspertų apskaitymus. Jie buvo numatę, kad atominius bandymus požemiuose lengva atsekti ir kad kontrolei reikia tik 180 stočių. Amerika pranešė apie naujus davinius sovietam. Bet tie atsisakė juos ir svarstyti.

Senate daugumos lyderis Johnson pažadėjo imtis iniciatyvos, kad būtų sudaryta komisija ištirti, kodėl Amerika davėsi aplenkiama Sovietam antorės erdvės srityje — raketos, satelitai.

— **Amerikos** biznieriai, kurie yra investavę savo kapitalus į cukraus ir kitus biznius Kuboje, pasisiūlė sumokėti Kubai nuokesčius iš anksto — viso 3 mil., neva norėdami parodyti, kaip jie remia naują vyriausybę.

Nuo komunistų atsiskyrė

PIETRO NENNI laimėjo — išlaikė partiją savo rankose.

— **Italijos** Nenni socialistai sausio 18 po ilgos tarp savęs **kovos nutarė atsiskirti nuo komunistų ir laikytis nepriklausomai.** Tos linijos reikalavo Nenni, Stalino laureatas.

PRIEŠ EISENHOWERĮ TAIP PAT

Vokiečių admirolas Karl Doenitz, buvęs Vokietijos laivyno viršininkas, savo atsiminimuose pritaria Anglijos feldmaršalo Montgomery tvirtinimui, kad Eisenhoweris padarė esmines klaidas antrame pasaulio kare. Doenitzas pasakoja, kad jis norėjęs pasiduoti Vakaram, bet Eisenhoweris reikalavo, kad pasiduotų visais frontais. Doenitzas aiškina, kad jis tada dar laukęs keletą dienų nepasiduodamas, kad kuo daugiau žmonių galėtų pabėgti į vakarus.

MIKOJANAS - NIXONAS SAUDI IR PIKETAI

Balsai prieš piketus ir už piketus. Piketai prieš Mikojaną jau baigti, bet ar neims reikštis kitokios rūšies piketai prieš tuos biznierus ir politikierius, kurie parodė savo politinį naivumą, pataikaudami Maskvai?

★

Piketai Mikojanui sukėlė diskusijas Amerikos spaudoje. Pirmas piketus neigiamai įvertino NY Times sausio 11 korespondentas Harrison Salisbury. Piketai gadina, sakė, gerus santykius, sudaro Europoje blogą įspūdį apie Ameriką.

★

Salisburiui pritarė sausio 14 tame NY Times John H. Faulk. Kėlė naują argumentą. Girdi negalima nesmerkti Mikojano užpuolimo, prisiminus, kaip buvo elgiamasi su Nixonu pietų Amerikoje. Amerika tada buvo pasiryžus siųsti marinus Nixono apsaugai. Kaip dabar atrodytų, jei Kremlius bus aliarmuotas, siųsti marinus Mikojano apsaugai.

(Tokis argumentavimas tikrai dėmesio vertas, nes lygina nelygintinus dalykus. Viena formaliai — Nixonas buvo pietų Amerikos valstybių kviestas oficialus svečias, atstovavęs prezidentui; Mikojanas buvo privatus asmuo, turistas, niekeno nekviestas. Antra, kuriuos kraštus yra Nixonas užgrobęs, kuriame krašte surenges deportacijas ir gyventojų žudymus, jeigu jis lyginamas su to smurto dalininku Mikojanu? Tokis lyginimas rodo arba begalinį naivumą, kurį pademonstravo Amerikos kapitalistai, arba pigią demagogiją, pasitikint, kad juo didesnė nesamonė bus paskelbta, juo bus labiau ja tikima. Bet ir vienu ir kitu atveju tokis palyginimas yra pažeminimas Amerikai).

Atsiliepė ir priešingai. Laikraščio tame pat nr. Natalie Douglas Hamilton sako: Mikojanas klysta, jei mano, kad tik vengrai priešinasi Mikojano kampanijai Amerikoje už tarptautinį komunizmą. Jis klysta laikydamas tuos demonstrantus "nereikšminga grupe, kuri nereiškia amerikiečių nuomonės". Iš tikrųjų — sako Hamilton— vengrų demonstrantai išreiškė amerikiečių sąžinės balsa.

Net jeigu Europoje bus blogas įspūdis, kaip tvirtina Salisbury, tai Amerikos visuomenė savo reagavimą turi derinti ne su Europos įspūdžiais, bet su valstybės departamento linija, o vengrų reagavimą primti realistiškai, — sako Times Gabriel S. Pellathy. — Jų akyse Mikojanas yra diktatorius, kuris nužudė jų gimines ir draugus.

Mes prisimename — toliau sako autorius, — kaip Saudi Arabijos karalius nebuvo priimtas šiame mieste.... Mes nenorim, kad Mikojanas fiziškai nukentėtų, bet perdėtu mandagumu nereikia rodyti, kad mes neturim savo įsitikinimų.

Mikojanas San Francisco kalbėjo, kad nevertina piketų. New Yorke mulkino biznierius aiškindamas, kad Sovietuose spauda turi daugiau laisvės kaip Amerikoje. O Jungtinėse Tautose, užmiršęs, ką anksčiau sakė, kalbėjo, kad Amerikoje piketai turi perdaug laisvės.

Mikojanas piketus įvertino.

(Nukelta į 2 psl.)

— **Anglai** ir **ispanai** viešai atnaujino ginčą dėl Gibraltaro. Gibraltaras yra dabar anglų rankose; jį paėmė iš Ispanijos 1704. Bet ispanai to neužmiršta ir primena grąžinti.

— **R. Vokietijos** min. Grotewohlio kelionė į Iraką ir Indiją nebuvo sėkminga — pripažinimo ir iš tų Maskvai bei satelitam palankių valstybių negavo.

— **Armija** netrukus žada paleisti naują raketą į mėnulį. Taip žadėjo dr. Braun.

— **Aviacijos** Atlasas sausio 15 paleistas per Atlantą. Raketa 120 tonų turėjo nuskristi 6000 mylių. Bet po 200 mylių krito į vandenį.

— **Lenkija** davė užsienio pasą kunigaikščiui Jonušiui Radvilai, 77 metų išvykti į užsienius ir aplankyti Ispanijoje ir Anglijoje savo sūnus.

— **Kuboje** buv. prezidentui Batistai ištikimi 500 karių pasitraukė į kalnus. Jie jau gavo iš Batistos ginklų. Batistos šalininkai Kuboje tebešaudomi. Nušauta jau per 200. Dėl to praranda Amerikoje simpatijas.

— **Argentinos** lėktuvas su 52 keleiviais sausio 16 nukrito į Atlantą.

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER ...ice Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungti AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS.

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office.

SUBSCRIPTION RATES
Domestic yearly $6.00
Brooklyn, N. Y. $6.00
Half year $3.00
Foreign $6.00

PRENUMERATOS KAINA
Amerikoje metams $6.0
Brooklyn, N. Y. $6.0
Pusei metų $3.00
Užsieny'e $6.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsniai ir korespondencijos redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriaus prašyme. Pavardės pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako

REDAKCIJA: 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 5-7281

Priešas atblokštas nuo Kauno

DEVYNIOLIKTI METAI (5)

A. MAŽIULIS

Lietuvių kariuomenės pulko vadas buv. prie Pelikonių (? "Pekelionių) k., su buvusiomis prie jo atsargos kuopomis. Išgirdęs, kad Jieznas apsuptas...., pasitraukė į Stakliškes.... Kareiviai šaukdami: "Mus parduoda, kaip pardavinėjo prie Mikalojaus!" nėrė tolyn, į Aaukštadvarį.... Vasario 14 pulke buvo apie 200 žmonių.

Liūdnai pasibaigė antroji kova ties Jieznu Pamesta 4 kulkosvydžiai ir apie 50 šautuvų, beveik, visos milinės ir maišai.... **Pirmosios kovos laiminį irgi atmušė priešas**.... Dingo taip pat **pulko vėliava, išraižyta įvairiais šūkiais lietuvių rusų kalbomis**.... **Nuo Vasario 13 pradėjo irti 7 šaulių pulkas**.... Kova ties Jieznu prisidėjo prie dažno raudonarmiečių perbėgimo į priešo pusę ir.... į užpakalį...., Praėjus dviems mėnesiams, pulke teliko iš 900 durtuvų, išėjusių iš Vilniaus, tik 385, ir tai drauge su naujais papildymais —6 ir 8 kuopa'.

Šie bolševikų karininko užrašai geriausia pasako, kokios reikšmės buvo Jiezno katynės, kur vasario 10, išdavus karininkui Četuchin, žuvo Justinas Barčiauskas, Mikas Blažys, Antanas Deimantavičius, Izidorius Eimutis, Feliksas Endziulaitis, Motiejus Katilius, Pijus Literskis, Kazys Lukšys, Jonas Paulavičius, Elijas Pumeris, Antanas Revinskas, Juozas Stankevičius ir dar šeši.

Tuo pačiu metu, kai buvo kovojama prie Jiezno, bolševikai taip pat spaudė Alytaus bare. Jau nuo sausio antrosios pusės Lietuvos I pėst. pulko daliniai nuolat susidurdavo su bolševikais.

Vasario 12 pulko užtvaros buvo išdėtytos ruošu: Slabada — Švobiškės — Demarkėnai — Mikolajūnai — Norgeliškiai. Apie 23 val. (11 12) bolševikiniai junginiai nuo Daugų pusės verždamies plentu Alytaus link ėmė pulti lietuvių užtvaras. Iš Alytaus jiem padėti išvyko kar. **Antanas Juozapavičius,** pasiėmęs kulkosvydininkus su trimis kulkosvydžiais ir pusantros pėst. kuopos atsargos karėivių, kuriems stigo pakanakamai šovinių. Kartu išvyko ir kar. **Ig. Musteikis.** Jiems pavyko užslinkti bolševikams į užpakalį. Trimis kulkosvydžiais priešui įvarė baimės.

Kulkosvydžiam sugedus, A. Juozapavičius ir Ig. Musteikius su visais vyrais turėjo pasitraukti.

KULKOSVYDŽIŲ komanda 1919 m.

Kai ryto metą grįžo į Alytų, miestą iš abiejų pusių apšaudė bolševikai. Pasirodė, kad vieną sparną (dešinį) išdavė vokiečiai, lietuvių neįspėję. Tą spragą iškišti buvo pasiųstas kar. Gerulaitis turėjęs savo žinioje tik 30 mokomosios kuopos vyrų. Lietuviai turėjo palikti vilniškę Alytaus pusę. Kar. Ant. Juozapavičius, sužinojęs, kad pulke liko per 300 šautuvų, pasiėmęs vežimą ir šiek tiek vyrų, juos išsivežė. Bet ant tilto buvo iš užpakalio bolševikų nukautas. **Tai pirmas mūsų žuvęs karininkas. (11 13).**

Lietuviai, mažai dar apmokyti, pakriko. Jie pasileido bėgti Balbieriškio ir Simno link. Jų sustabdyti kautynėms nepavyko, nes visi ryšiai bolševikuojančių buvo sunaikinti iš nakties. Bolševikai buvo pasiruošę visoje Lietuvoje, pagal slaptus nurodymus iš Vilniaus, padaryti sukilimą ir pagelbėti iki Vokietijos sienos žygiuojančiai "lietuviškai divizijai". Lietuviams traukiantis į Marijampolę, bandė besitraukiančius Krosnoje ir Liudvianave vietiniai bolševikai nuginkluoti. Žuvo karo valdininkas Ruzgas, sužeistas kar. Sutkus. Iš maždaug 600 kareivių tą dieną tepasiekė Marijampolę apie 150 kareivių ir 6 karininkai. Visi kiti buvo išblaškyti ar paliko pakelėje sužeisti. Marijampolė tuo metu buvo be jokio ryšio su Kaunu ir kt. vietomis. Telefono stulpai buvo nupiaustyti, laidai sunaikinti. Tą darbą atliko ne tik komunistuojantieji svetimtaučiai. Jiems dar talkino kai kurie **moksleiviai aušrininkai** ir **Jeronimas Plečkaitis** (vieną stulpą piaunant buvo sučiuptas;. Paskui jis buvo socialdemokratų St. Seimo ir kt. seimų narys, pučininkas, pagaliau nuėjęs tarnauti lenkams.

Sumušti bolševikai ties Jieznu, Alytaus laimėjimais nepasinaudojo, nes viduriniam (Jiezno) ir šiauriniam (Kedainių) puolimams nepasisekus, jie pasitraukė.

Taučiūnų ir Jiezno laimėtosios kautynės Lietuvos nepriklausomybei yra labai reikšmingos. Sumušta ir pristabdyta bolševikinė "lietuviškoji divizija', kuriai buvo įsakyta vasario 15 paimti Kauną ir Alytų. Šios divizijos dešinėje veikė "interncionalinė" divizija, o pietuose, "lenkų" divizija.

"Lietuviškojai divizijai", kaip vėliau paaiškėjo, buvo duotas iš Vilniaus toks strateginis planas Kaunui paimti. Pirmoji brigada iš dviejų šaulių pulkų, 1 kavalerijos ekskadrono, 4 patrankų turėjo užimti Jonavą ir spausti Kauną iš šiaurės. Antroji brigada iš 5 ir 7 (nepilnos sudėties) pulkų žygiuoti iš pietų. Divizijos 5 pulkas turėjo pereiti Nemuną ties Prienais, paimti Mauručių ir Kazlų Rūdos gel. stotis ir apeiti Kauną iš užpakalio. Trečioji brigada iš 3 ir 4 šaulių pulkų turėjo paimti Alytų ir žygiuoti per Marijampolę į Vilkaviškį; prie jos buvo prijungta ir 4 pabūklai.

Kauną ir kitas vietas puolant, bolševikai turėjo vokiečių spartakistų patikinimus, jog padėsią bolševikams. Padėti turėjo Kauno spartakininkai, suvalkiečiai mažažemiai, darbininkai ir "viso pasaulio proletariatas".

Netikėtai bolševikus sukirtus ties Kėdainiais ir Jieznu, nors ir buvo laimėta prie Alytaus, netvarkingam viduriui nėrus vėl atgal į Vilnių, praradę su viduriu ryšius ir išsigandę atsiradusio plyšio, visi atsitraukė nebeišnaudodami nei Kauno spartakistų, nei "viso pasaulio proletariato', kuris čia susidėjo iš visokių nelietuvių ir valkatų.

2 PĖST. pulko karininkai 1919 m. Daugpilio fronte rengiasi pulti bolševikus.

Šie laimėjimai, apsaugoję laikiną sostinę Kauną, leido vyriausybei toliau tvarkytis ir Užnemunės bei Žemaitijos sritis suimti į savas rankas, o jaunai mūsų savanorių kariuomenei susitvarkyti ir pradėti bolševikus stumti atgal, iš kur jie buvo užplūdę Lietuvon.

PILĖNŲ kunigaikščio Margio pulkas 1920 m. lenkų fronte, nurodymai sargyboms.

PIRMASIS Liet. respublikos prezidentas A. Smetona ir vysk. Pr. Karevičius 1919 m. lankosi karo ligoninėje.

Iš Lietuvos

(Atkelta iš 2 psl.)

buvo išsiųsti Lietuvoje 40,000 mokyklinio jaunimo. Taip rašo Lietuvos kompartijos sekretorius V. Niunka.

—**Operos ir baleto teatras** sezoną pradėjo V. Klovos "Pilėnais" Opera vaizduoja lietuvių kova su kryžiuočiais. Bet tarp veikėjų pridėtas dar rusų kunigaikštis Danyla, kuris kovoja petys į petį su lietuviais prieš kryžiuočius. Kritika iškelia, kad tokiu būdu opera parodė lietuvių tautos "draugiškumą' su rusų tauta. Pilėnų gynėją Margerį vaizdavo Stasiūnas, rusų Danylą Gutauskas.

—**Prekybos** tvarkytojo pavaduotojas Marinėnas rašo Sovietskaja Litva apie numatomą išplėsti prekybą ir gyventojų maitinimą, bet pasako, kad tuo tarpu Vilniuje Antakalnyje ir Žvėryne nėra nė vienos valgyklos. Kaune Žaliakalnyje — taip pat žmogus negali gauti pavalgyti.

Bažnysios vienumo octava

Aštuonias šios savaitės dienas visame pasaulyje meldžiamasi už Bažnyčios vienybę. Amerikoje šiom ypatingom pamaldom, vadinamom vienybės oktava, vadovauja Trečiojo Ordino vienuoliai — Graymoor Friars, kurių būstinė yra Garrison, N.Y. Švento Patriko katedroje New Yorke jie praveda šią savaitę specialias pamaldas su pamokslais. Pagrindinė tų pamaldų mintis; maldauti Dievą, kad paveiktų visus krikščionis ir nekrikštytuosius jungtis į vieną Kristaus Bažnyčią. Toji jungtis atneštų pasauliui patvaresnę taiką, nes netaika su Dievu apsireiškia taip pat ir netaika žmonėse.

★

Taika yra ne tiek diplomatijos dalykas, kiek tikėjimo, — pastebi kun. Edward F. Hanahoe, S.A., vienumo oktavos direktorius. — Žmonės niekada neįstengs pagerinti tarpusavio santykių, jeigu jų nesustiprins su Dievu. Apaštalas Šv. Jonas yra nurodęs, kad piktas žmones plūsta iš jų puikybės, gobšumo ir gašlumo; tai įneša netvarką į asmeninų gyvenimą ir išplinta visuomenėje. Karai, neapykanta, klasių bei rasių kovos, vergija, doros nuosmūkis, šeimų pakrikimas, įvairūs nusikaltimai yra tos piktybės, kurios plaka žmoniją, bet kurios vis dėlto savo šaknis turi atskiro žmogaus elgsenoje. Kaip tai pataisyti?

Diplomatai kalba apie sutartis, sociologai — apie integraciją, politikai — apie įstatymus, ekonomistai — apie ūkinę gerovę, psichologai — apie prisitaikymą gyvenimo sąlygom ir tt. Nei vienos iš tų pastangų negalima atmesti, bet nei viena nėra pakankama, nes teliečia paviršių. Tuo tarpu piktybės problema, iš kurios kyla netvarka ir netaika, siejasi su žmogaus vidumi — jo dvasia.

★

Žmonių bendruomenės perkeitimas, — rašo toliau kun. Ed. Hanhoe, — turi prasidėti nuo tų pagrindų, kuriais ji iš prigimties remiasi: santykiu su Dievu. Reikalingas visuotinis, gilus ir nuoširdus atsigręžimas į Dievą. Pasaulio taika, kaip ir žmonijos išganymas, priklauso nuo tikėjimo, vilties ir meilės daugiau negu nuo kitų kalykų, kuriais esame susirūpinę. Tik tos dorybės gali pakeisti žmonių santykius, bet tiktai tada, jeigu jos bus praktikuojamos privačiame gyvenime. Bet ir tokiu atveju reikalinga Dievo malonė, nes žmogus yra silpnas.

Žmonėm atsivėrsti, atsinaujinti ir susistiprinti yra duota Kirstaus Bažnyčia. Ji yra viena, tik mes nesame vieningi, blaškomės ir ieškome to, kas yra po mūsų akimis. Pasaulis ieško tikros taikos, teisingumo, saugumo, laisvės, tvarkos ir pastovumo, kai visa tai yra sutelkta Katalikų Bažnyčioje, kurios nematoma Galva yra pats Viešpats. Jeigu Dievo išmintimi vadovautųsi žmonių sudaromos valdžios, jeigu dieviškuoju moksl u remtųsi jų sprendimai, jeigu Dievo malonės būtų prašoma savo pastangom, jeigu Dievo meilė visus jungtų — kaip tada galėtų nebūti tikros taikos ir vienybės?

★

Bažnyčios vienumo, nuo kurio priklauso ir pasaulio vienybė bei ramybė, — pastebi kun. Ed. Hanahoe, — kai kas mano, esą neįmanoma pasiekti; tai prašoka žmogaus pastangas. Jeigu pabrėšime "žmogaus", tai tasai suabejojimas bus teisingas. Bet toji vienybė yra paties Dievo norima ir žmonėm apreikšta, kaip nuolatinis siekinys.

Mums yra pareiga Dievą melsti, kad savo malonę išlietų į tuos žmones, mūsų brolius, kurie Kristaus dar nepažįsta arba Jį pažindami, nėra dar Katalikų Bažnyčioje. Nei vienas katalikas negali tos apaštališkos pareigos pamiršti. Vienumo oktava tebūnie mums priminimu.

PETRAS RIMKŪNAS

Ant prakaituotos žemės

(2)

Sudiev, — jis ištiesė jai plačią plačią ranką. Mergiotė pažiūrėjo jo veidan. Apsidairė. Pleišatis gaudė, tyliai šniokštė. Į žemę leidosi tamsa, sustingusi ir baugi. Ji vėl įrėmė akis didelio berno veidan.

—Aš gi nesakiau, kad esi nereikalingas, —ir parodė dvi eiles perlinių dantų. Kai jis apsisuko grįžti atgal, mergiotė įsitvėrė į jo didįjį pirštą.

— Ne, šį kartą palydėk, o paskui, — kaip sau norėsi.

Jiems einant toliau, bernas pamanė:

— Sveika tokius paukštelius pagąsdinti.

Vakaro supami ir gerokai pavargę ,jie giliau išsikalbėjo.

— Aš iš Palinkių kaimo. Vadinuos Mykolas Balanda. Esame trys broliai. Po tėvo mirties visi kaip vienas norėjome šeimininkauti. Nesusitarus — išėjau. Sakau, juodadarbiu pabūsiu ir užsiplūkęs ne tokį ūkelį nusipirksiu.

Ji esanti iš Garsučių Morta Varniūnaitė. Tėvas mažažemis. Stambesnieji ūkininkai juos kūtnikais vadina. Tarnauja nuo piemenystės dienų. Siemet įėjusi į dvidešimtuosius metus.

Dabar buvo pažįstami. Išskaičiavo, kad ir jų kaimai nepertoliausiai vienas nuo kito. Kažkas apie septynis kilometrus. Bet anksčiau nepasižinę: ne vienos parapijos buvę.

Pasiekus vidurnaktį, jie nutarė toliau nebeiti. Atokiau vieškelio esančiame tanklnėly Balanda sukasė nubirusių lapų krūvelę, parinko nutrupėjusių šakų, sukurė ugnį ir patiesė ilgą liemenį šalia kaitriai plieskiančio ugniakurio. Ištraukė ilgoką dešros galą, perlaužė pusiau ir pasiūlė Varniūnaitei:

— Imk, jei duodu. Kitą kartą ir prašydama negausi, — kai šioji nedrįsdama tiesė ranką prie taukais kvepiančio dešragalio.

—Ko dabar stovi? Tieskis— ir taip kulnus išvarginai.

Mortai nedrąsu. Pleišatis didingai vaitoja, o ji vidury jos ir dar su šiuo ilguoju Mykolu. Ne, ji geriau eisianti. Nepavargusnė trupučiuko. Čia bus šalta: vėjas stūgauja, šlapias ruduo.

— Jei nori, eik, — pratarė supykęs Mykolas, — o man ir čia gerai. — Jis, sukirtęs dešrą, išsitiesė ant lapų krūvelės ir bežiūrint užmigo. Anksti rytą gnaibydamas rudens šaltis jį pabudino. Mykolas pašoko ir purtydamas užsimiegojusią mergiotę suriko:

— Jau pusiauryčiai, o tu, kaip niekur nieko, vis dar drybsai!

Drebulys landžiojo jos kaulais purtė ir vieną į kitą daužė sultingąsias lūpas. Ne, ji kol gyva, nemiegos daugiau laukuose.

Mortai vakarykštė diena buvo tokia tolima tolima. Ji galvojo ją tik sapnavusi. Bet kai atsiminė molinį ir paprastą puoduką, vėl mintys grįžo į netolimą ir degančią praeitį. Ji nulenkta ir minčių perpildyta galva ėjo per Pleišaties girią ir žiūrėjo, kaip liauniai po jos kojomis lankstėsi sudrėkusios samanos, negarsiai tratėjo užmintos pasausio šakutės ir biro nuo žolės didžiuliais lašais pakibusi rasa. Pleišatis staugė nesuprantamą ir liūdną dainą. Galingų medžių lapai biro nuo kiekvieno vėjo sudūkimo. Ir jai liūdna darėsi. Be vietos, be namų. Nei tėvams pasirodyti, nei grįžti atgal pas Ušvilas. Tėvas bars, ner vinsis, nors ji ir pažers jam žvilgančių pinigų saują. Morta girdi, kaip jos tėvas, krapštydamas žilą ir suveltą bardą, sakys:

— Visai pasileido! Negalėjo bebaigti net tų trumpų metelių.... Ji žino, kad senas tėvas nusupras, nors ir kažkaip sau palankiai išaiškins molinio puoduko nelaimę. Arba vėl Ušvilos? Bernai netvers juoku, jei bandytų ten grįžti. Jie bėgios ir terkš pakiemiais:

—Merga, iš pykčio pamėlynavusi, išdulkino, o dabar, uodegą nuleidusi, prašosi priimama. Aš, būdamas Ušvilų vietoje, jai kulnu į užpakalį: teriečia nosį, jei taip norėjo!

Ilgasis Mykolas nė nesuprato Mortos kančios. Jis linguodamas žergė sieksninius žingsnius ir švilpiniavo, lyg pasamdytas. Mykolo plonos lūpos išraitė įvairiausias melodijas, linksmas ir liūdnas, kokios tam kartui užėjo ant seilės. Jo švilpesys maišėsi su Pleišaties šniokštimu ir sykiu siūbčiojo šio ankstyvo rytmečio vėjuje. Mortai dar liūdniau, klausantis to nerūpestingo berno, kaip ji galvojo, ir šėlstančio vėjo dūkimo.

—Gaila, kad dar ūkio neturiu. Galėčiau tave nusamdyti. Kaip atrodo, dirbti pajėgi. Nors šie sudurstyti pirštai minkštesniam darbeliui netiktų, bet ravėti, liuobtis, rugius rišti, karves milžti puikiai sugebėtum. Kur dabar ruošies mergauti?

— Kur akys nuves ir kojos nuneš.

— Galėtume ir kartu pas ūkininką pristoti.

Baigėsi Pleišatis. Priešaky išsitiesė vasarojienomis gelsvuojančios lygumos. Ir toli jos slinko, iki kito Pleišaties vingio. Nebetoli balavo pasiturinčio ūkininko brobėsiai.

— Užsuksime čia? — klausė Mykolas.

— Galime.

Į kiemą įvažiuojamą tiltą taisė nubalęs seniukas.

— Ir džiovinies čia, seni, prie tokio sunkaus darbelio, — užkalbino Mykolas. — Geriau parodytum, kur šeimininkas.

— Tai aš pats būsiu. Jei kuo galiu patarnauti.

— Toks čia patarnavimas. Jei turi darbo — mūsų rankos įgudusios. Aš sugebu kiekvieną ūkinį sunkumą, o jos pirštai pratę prie tešmeningų karvių, bulvių kasimo ir sriubą ne bet kas tokią skanią išvirs. Juk matai, šeimininke, mūsų muskulus: beveik baltinius dreskia. Kur tik pristojame, to ūkyje javas dvigubas varpas ima megzti. Ir tai kalbu dar paplonydamas.

— Matau, matau, — nubraukęs rankove prakaitą, prasišiepė šeimininkas: — jūs daug galite, nors vėlyvą rudenį petingi darbininkai nesibasto darbo ieškodami. Kitą vertus — kam man jūs. Javai suslėpti, bernai vasarojienas pradėjo arti. Nebent pats griovius pavalytum, o tai moteriai ir mėnesiais galvodamas neišpeščiau mano ūkyje knebesio.

— Ar nesakiau, kad reikalingi darbininkai? Žiūriu — visur grioviai užakę, pelkynai telkšo. Paskęsi, diedai, į pavasarį be mano jėgos. O šiai moteriškei darbo surasime. Drabužių skalbimas, ruoša — ką čia ir kalbėti. Paties žmonelė persiplėš viena bedirbdama.

— Jos nebeturiu, vaike, — surimtėjęs tarė ūkininkas — O kiek gi užšauksite?

—Ką čia smulkinsimės, tėve: man keturias, o jai trisdešimt į mėnesį. Šiandien parsiduodame pigiau grybų, ir tik tau tokios nuolaidos, kitiems užplėščiau dievai žino ką. Juk matai mūsų pūslėtas rankas! Vadinas, darbui tinkamiausios. Be to, nedaug ir tesuvalgome: vienu meitėliu išmitinsi iki pat pavasario daigų. Apie save dar pasisakyčiau, kad armonika griežiu. Ilgaisiais rudens vakarais linksma bus visiems draugėje. O kur kastuvai suslėpti, kad jų nė dairydamasis nematau?

— Palauk, palauk, dar nesulygome. Tau duosiu trisdešimt, o jai dvidešimties užteks. Blogi metai, visur kalba apie karą. Ką gali žinoti, kad tie iškuopti grioviai tik priešo apkasais virs. Moteriai drabužių turiu, amžiną atilsį žmona paliko, o tau reikės savuosius plėšti. Ir apavo neduosiu.

(Bus daugiau)

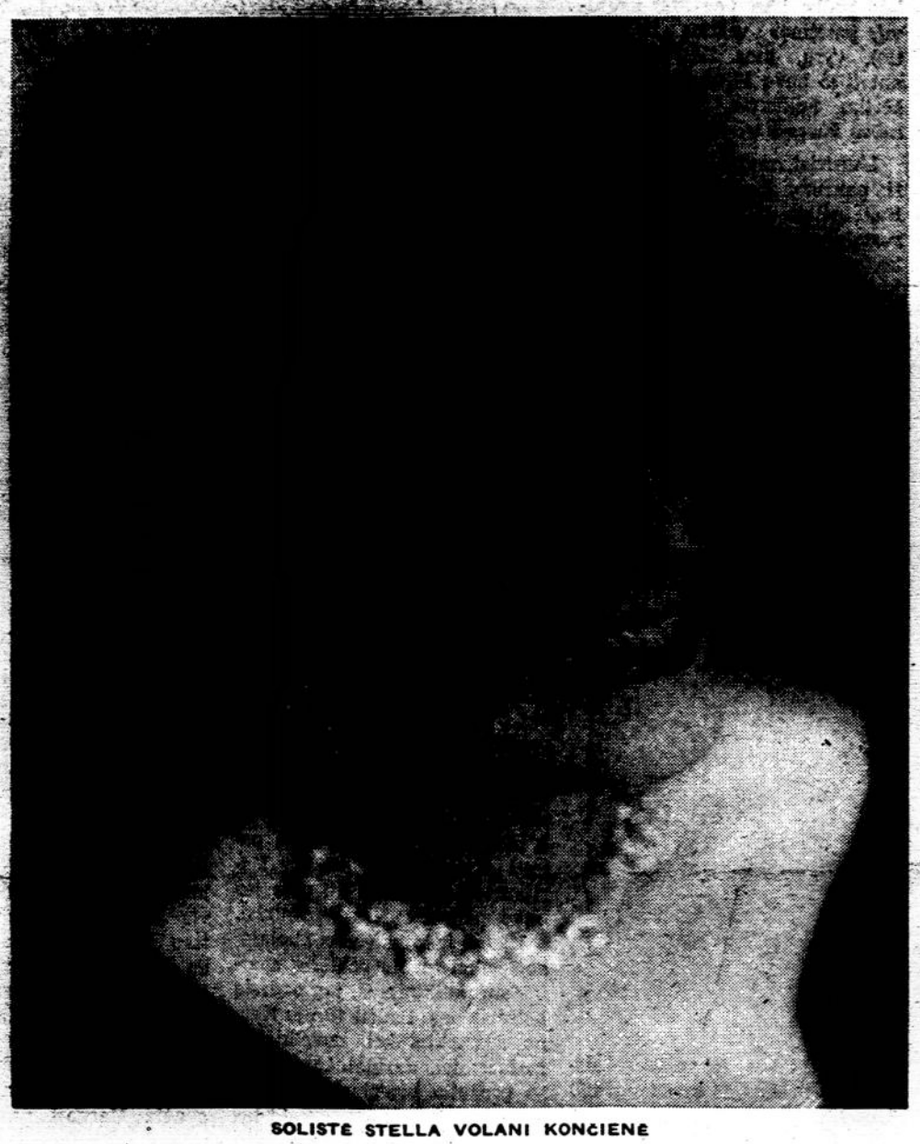

SOLISTE STELLA VOLANI KONCIENE

SOLISTĖ

STELLA VOLANI KONČIENĖ

IR

ONOS IVAŠKIENĖS

Tautinių šokių GRUPĖ

Dalyvauja

DARBININKO KONCERTE

SAUSIO-JANUARY 24

ŠV. JUOZAPO AUDITORIJOJE

1080 Willoughby Ave., prie Wilson Ave.

Brooklyn, N. Y.

STELLA KONČIENĖ

dainuos lietuvių kompozitorių liaudies dainas, ištraukas iš operų.

Akompanuoja A. MROZINSKAS

BOSTONO JAUNIMAS išpildys plastinių ir tautinių šokių pynę

SUK, SUK RATELĮ

Kviečiame visus praleisti vakarą jaukioje nuotaikoje

Šokiams groja R. BUTRIMO orkestras

Pradžia 6 val. vakare

Įeinant aukojama 2 dol.

SUK, suk ratelį, suk į vieną pusę.

Vysk. K. Paltaroko minėjimas

Sausio 11 Detroito sendraugiai ateitininkai surengė minėjimą vienam iš didžiųjų asmenybių — Panevėžio vyskupui K. Paltarokui, prieš metus mirusiam Vilniuje.

Ispanų salės scena buvo papuošta vyskupo mitra ir lazda (stud. A. Barakusko nuopelnas). Minėjimas pradėtas B. Brazdžionio eilėr. "Pavargę sparnai"; deklamavo V. Čižauskaitė. Detroito sendraugių at-kų pirm. J. Valukonis pristatė paskaitininką kun. dr. Joną Gutauską, vysk. K. Paltaroko mokinį, gerai pažinusį vyskupą nepriklausomybės laikais ir palaikiusį ryšį iki pat vyskupo mirties.

Štai didysis kunigas, kuris savo dienose patiko Dievui"

— sako giesmė, kuria pasitinkamas parapijose vyskupas. Tie žodžiai ypatingai tiko Panevėžio vyskupui, kuris buvo ne tik impozantiško ūgio, bet dar milžiniškesnės dvasios žmogus. Jo gilus protas, stipri valia ir mokslinis kantrumas paliko mums virš 30 knygų ir virš 60 ganytojiškų laiškų. Turėjo jis ne tik daug žinių, bet ir gerą privalumą gilius dalykus perteikti paprastai suprantama kalba.

Nors ir daug rašė, nebuvo nuo gyvenimo atitrūkęs; atvirkščiai, jis buvo socialinė asmenybė. Pas jį galėjo užeiti visoki žmonės ar kunigai bet kada. Reikale nieko neatstūmė. Jo rūmai Panevėžy atrodė prasčiau, negu kita klebonija. Pastatydino vienok gražius namus — salę jaunimui, kad turėtų kur susirinkimus daryti, lavintis ir pasilinksminti. Jis ypatingai daug reikšmės teikė katalikiškoms draugijom.s Jaunimo reikalams. net atskirą kunigą prie kurijos laikė. Gyvenimo pulsą visada jautė. Tai matosi iš jo ganytojiškų laiškų — raštų ir iš parašytųjų knygų.

Dar kunigu būdamas dėl plaučių ir gerklės ligos nukeltas į Surviliškį vikarauti, rašo knygas prie aukšto pulto stovėdamas. Grindyse duobės išstovėtos, bet 1000 puslapių pamokslų knyga parašyta. Jis pats buvo geras pamokslininkas. Jo pamokslai buvo apgalvoti ir gerai pruošti. Jis ir klierikams sakydavęs, kad pamokslas turi būti kaip maža disertacija. Nekalbėti apie viską ir dar kai ką. Pamokslų jis išleido 3 tomus; 2 tomai liko dar nespausdinti.

DETROIT, MICH.

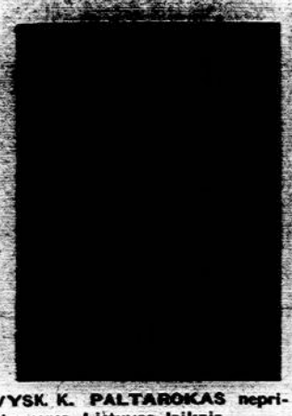

VYSK. K. PALTAROKAS nepriklausomos Lietuvos laikais.

Parašė Surviliškyje ir knygą apie balaivybę. Šis klausimas jam visada rūpėjo. Tai rodo ir kitos knygelės: "Girtuoklystė-nesveikata", "Girtuoklystė-neturto motina", "Girtuoklystė—nedorybių versmė'. Rūpėjo jam socialiniai klausimai. Parašė ir apie tai: "Labdarybės tvarkymas kitur ir Lietvoje", "Depopuliacija ir pastoracija", "Bažnyčia — vargo žmonių globėja", "Ar socializmas įvydomas?" Tikyba ir politika" ir k. Jis buvo katalikų akcijos pagrindinis vadovas ir grindėjas Lietuvoje. Jo parašytoji brošiūra "Katalikų Veikimo Centras ir jo svarbiausieji uždaviniai "buvo tartum visos veiklos programa.

Vysk. K. Paltarokas buvo mokslo žmogus, sielovados specialistas, geras mokytojas

Jis seke ir žinojo europinius pedagoginius sąjūdžius. Parašė 'Priešmokyklinis vaikų auklėjimas', "Tikybinis vaikų auklėjimas", "Tikybinis jaunimo auklėjimas". Parašė ir istorinę knygą apie Panevėžio bažnyčias. Buvo užsimojęs parašyti ir visų Panevėžio vyskupijos bažnyčių istoriją. Prieš pat mirtį baigė veikalą apie šv. Kazimierą.

Vysk. K. Paltarokas buvo pirmasis Panevėžio vyskupas,

Nors daug kas tikėjosi, kad bus paskirtas arkivyskupu. Tačiau ir Panevėžy buvo visų laikomas didžiu autoritetu. Patarimo pas jį važiavo ne tik kunigai, bet ir politikai. Jis gerai pažino žmones, sugebėjo parinkti tinkamus pagelbininkus. Panevėžio vyskupijoj 1926 tebuvo 135 kunigai, 1940 jau 260. Jis pats įšventino apie 200 kunigų.

Vysk. K. Paltarokas ilgesnį laiką praleido okupacijose, negu laisvės laikais. Bolševikams artinantis antrą kartą, vienas generolas jį ragino bėgti. Vyskupas nesutiko. Paklaustas, ar niebijo likti, atsakė: "Kaip žmogus, aišku, bijau, kaip vyskupas — turiu likti su savo tikinčiaisiais". Ir jis liko, liko didžiuoju Lietuvos dvasiniu vadu. Esminiuos dalykuos nenusileido, net ir pats nesitikėdamas, kad galės išlikti neištremtas Sibiran. Guodė ir drąsino tikinčiuosius ir kunigus. Kada Lietuvoje dar veikė partizanai ir vyko didžiuliai ištrėmimai, jis sakė kunigams:

Gyvename heroizmo laikus. Niekada nebuvo tiek progų pasidarbuoti Dievui ir tėvynei ir niekada nebuvo tiek pasiaukojimų, kiek dabar. Nebijokime nei ištremimo, nei bado, nei mirties".

Ir iš tiesų, nors pusė kunigų buvo išvežta į Sibirą, neatsirado nei vieno, kuris pradėtų organizuoti tautinę bažnyčią, ko labai komunistai pageidavo.

Vyskupas Paltarokas iki pat mirties išliko stiprus dvasioje. Dar 1954 ganytojiškame laiške apie girtuoklystės pavojų lietuvių tautai jis su tokia jėga ir įtikinimu kalba į žmones, kad Valančiaus II vardas jam labiausiai tinka. O jis ir gimė, kaip tik 1875, kada vyskupas Motiejus Valančius mirė. Tik Paltarokui teko dirbti dar sunkesniais laikais.

Jau 82 metų būdamas per kazimierines pasakė: "Aš tol laikysiu pastoralą rankoj, kol į ją neįdės grabnyčios". Ir tik prieš pat mirtį pasakė: **"Daugiau nebegaliu. Dirbkite jūs. Būkite vyrai.'** Mirė 1958 I 3.

Nei vienas Lietuvos vyskupas nebuvo taip iškilmingai palaidotas, nei vieno taip neraudojo tauta. Ir miręs jis sviečia pavyzdžiu, ir miręs teikia vilties, kad tauta, kuri gimdo tokius didvyrius, nemirs.

Tokios buvo pagrindinės paskaitos mintys, kun. dr. J. Gutausko perteiktos paltarokišku paprastumu bet giliai palietusios klausytojus, kurių buvo virš šimto. Gaila, kad visuomenė, nors ir buvo kviesta, atsilankė negausiusiai, o ir pačių ateitininkų, ypač moksleivių ir studentų teko pasigesti.

"Kad tu, kaip milžinas, ėjai audroj pasaulio tyrais,
kad liūtyje tu per patvinusias upes bridai,
kad tamsią naktį išėjai iš amžių girios —

Tau visą dieną ten žydės dangaus žiedai —

— deklamavo stud. A. Udrys B. Brazdžionio eilėraštį, o visa salė baigė minėjimą giesme Kristui Karaliui.

O buvo ten ne vienas, kuriam atminimuos vaidenos Kristaus Karaliaus katedra Panevėžy ir jos didysis vyskupas, kaip man sumirgėjo Leliūnų bažnyčios erdvi nava, kur daugiau kaip prieš pora dešimtų metų stovėjau eilėje ir vyskupo Paltaroko ranka mano skruostą palietė. Ar galėjau tada pagalvoti, kad po tiek metų Detroite apie savo vyskupą rašysiu?

P. Naţas

PATYS mažieji šoka Bostono tautinių šokių grupėje. Juos matysime Darbininko vakare sausio 24.

Seserų Institutas prie Eglutės

Lietuvaičių vienuolių metiniame suvažiavime motinos generalės ir mokyklų inspektorės žvelgė į vaikų žurnaliuko, **Eglutės**, augimą. Padėti tai **Eglutei** labiau žaliuoti ir šakeles skleisti, buvo pageidauta, kad

1. visi seserų centrai ir parapinės mokyklos užisakytų ar atnaujintų 1959 metų prenumeratą. 2. prašyti klebonų apmokėti mokyklai prenumeratą, 3. kviesti šeštadienines mokyklas platinti Eglutę. 4. raginti atskiras šeimas užsisakyti žurnaliuką namie pasiskaityti. 5. Draugijos, mokyklos, šeimos užsako Eglutę lietuviukams užsienyje.

Sausio mėnesio **Eglutė** pasirodė naujo, moderniško formato. Visi puslapiai spalvoti su trumpom pasakėlėm, lietuviškas — angliškas žodynėlis, mįslės, lietuiški "comics', vaikiški juokai ir k.

Kiekvienai bažnytinei ir tautinei šventei **Eglutė** vaikams, tėvams, ir mokytojams pasiūlo gražios medžiagos. Mokytojos **Eglutėje** ras vaikams atpasakota šv. Kazimiero gyvenimą. Motinos dienai — pasveikinimą, Vasario 16 — eilių. Gruodžio numeryje trumpai aprašyti Kalėdų papročiai Lietuvoje.

Eglutė leidžiama didelėm-pastangom. Prel. P. Juras ligi šiol pats bandė išlaidas apmokėti, kad mūsų vaikai turėtų bent vieną lietuvišką žurnaliuką. Galima užsisakyti adresu: **Eglutė**, Immaculata Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn. Kaina 4 dol.

Motina M. Aloyza, o.f.m.
Liet. Ses. Inst. Sekretorė

MIRĖ PRANAS ŠIMAITIS

Sausio 13 Manchester Memorial Hospital mirė **Pranas Šimaitis**, paskutiniais metais gyvenęs South Windsor, Conn. Liko našlė Ona Šimaitiene, sūnus Pranas, marti Elzbieta, 3 anūkės ir sesuo Petronelė, gyv. Chicagoje.

Pranas Šimaitis ilgus metus gyveno New Yorke. Brooklyne turėjo drabužių siuvyklą, bet prieš kurį laiką biznį likvidavo ir pasitraukė poilsiui.

New Yorke Pranas Šimaitis plačiai lietuviams žinomas. Jo siuvykla buvo didelė ir joje dirbo daug lietuvių.

Velionis Pranas Šimaitis gimė 1891 sausio 8 Baužaičių km. Eržvilko valsč. Į Ameriką atvyko 1910 ir visą laiką praleido siuvyklose. Buvo stambus Liet. įkurtos Drobės bendrovės dalininkas. Jo brolis Juozas buvo vienas Drobės bendrovės direktorių, kurį bolševikai pirmosios okupacijos metu nukankino.

Velionis Pranas Šimaitis jautriai pergyveno ne tik savo brolio, bet ir visos Lietuvos tragediją. Jis buvo taurus lietuvis, patrijotas. Visi lietuvių reikalai jam buvo arti širdies.

Pasibaigus antrajam pasauliniam karui, velionis Pranas Šimaitis pardavė savo siuvyklą, pasistatė didžiulius namus So. Vindsor, Conn., ir norėjo ilsėtis, praleisti savo amžiaus paskutiniuosius metus, bet jie buvo trumpi. Sunki liga pakirto jo sveikatą ir nuo tos ligos, ilgai kankinęsis, mirė.

A.a. Pranas Šimaitis palaidotas iš Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčios Maspethe, Švento Jono kapinėse. Į paskutinę poilsio vietą lydėjo našlė Ona, sūnus, marti, giminės ir artimieji draugai.

Laidojo Juozas Garšva. Taip pat ir pašarvuotas buvo Juozo Garšvos koplyčioje. (B.)

Lietuvių foto mėgėjų klubas steigiamas Kanadoje. Numatoma rengti konkursus bei dalyvauti visos pasaulinėse foto mėgėjų parodose ir atstovauti lietuvius.

IŠ VISUR

— **Prel. M. Krupavičius** rašo Darbininko redakcijai dėl maldaknygės, gautos iš Sibiro; "Tai antras tokis dokumentas pasiekė mus iš Lietuvos: partizanų laiškas Šventajam Tėvui ir dabartinė maldaknygė. Pirmasis dokumentas išnyko beveik be pėdsako, be jokio įtakos. Juo daugiausia pasinaudojo vokiečių draugija krikščioniškajai kultūrai platinti ar palaikyti.... Reikia visa padaryt, visa panaudot, kad ši maldaknygėlė būtų atspausdinta ir tūkstančiais išplatinta tarp esamų ir jau buvusių lietuvių. Tas kankinių balsas, jų tikėjimas ir pasiaukojimas kruvina yla pasieks mūsų širdis ir apglušusias tautines sąžines.... Koks didelis skirtumas tarp ten likusiųjų lietuvių ir čia atsidūrusių. Ten tikėjimas, viltis, drąsa, pasiaukojimas, kovingumas ir didvyriška kančia, kuri ne silpnina, bet stiprina. Čia gi — doleris, automobilis, namai, taukai, prabanga, bedvasiškumas, tautinis atbukimas ir atsižadėjimas visa, kas buvo brangu, kas lietuviška".

— **Marius Katiliškis** pasirodė su nauja knyga **"Išėjusiems negrįžti"**. Paties autoriaus paaiškinimu, tai nei romanas nei apysaka, o kažkas per vidurį iš praėjusio karo dienų ir bėgties metų. Bet "viskas čia — ir laikas, ir vieta, ir žmonės joje netikri pramanyti". Išleido "Terra" Chicagoje 1,500 egz. Kaina 5 dol. Puslapių 536. Spausdinta 1958.

— **LFB studijų savaitė** šiais metais įvyksta rugpiūčio 9-15 ALRK Federacijos stovykloje. Praeitais metais tokioje studijų savaitėje dalyvavo apie 150 žmonių; šiemet tikimasi sutrauk ti kur kas daugiau, nes pati programa bus platesnė ir įvairesnė. LF bičiuliai tuo metu prašomi sau rezervuoti atostogas.

— **Jaunimo stovyklos "Dainava"** valdyba, norėdama duoti galimumą visoms lietuviško jaunimo organizacijoms pasinaudoti vasaros stovykla, prašo suinteresuotas organizacijas registruotis ne vėliau vasario 15 adresu: L. Bajorūnas, 16210 Ilene, Detroit 21, Mich.

ANTROJI DAINŲ ŠVENTĖ CHICAGOJE

Dainų šventes rengė nepriklausomoji Lietuva, rengiamos jos taip pat ir okupuotoje Lietuvoje. Nors dabar ir atiduodama jose tam tikra būtina duoklė okupantui, bet dainų šventės tėvynėje neabejotinai taip pat yra tautinės dvasios bei nuotaikos galingas prasiveržimas, lietuvių dainos ugdomasis veiksnys.

Viso šito taip pat reikia ir mums svetur atsidūrusiems. Reikia šaltinių, iš kurių tekėtų gyvoji tautinė dvasia, reikia akstinų, kurie įkvėptų ir gaivintų mūsų dainos kūrėją bei atlikėją. Teisingi dainiaus Maironio žodžiai, jo skirti nepriklausomoje Lietuvoje įvykusiai pirmajai dainų šventei: "Tautos dainele, tu gaivinai per ilgus amžius mūsų sielą. Viena budėjai, kai milžinai kapuos sapnavo šalį mielą. Budėjai sup dama lopšelį, jaunuolį guodei ir senelį, tautos auklėjai sielą"

Esamomis sąlygomis tejmanoma svetur rengti tik JAV ir Kanados lietuvių dainų šventes — tik čia pakankamai teturime šiam tikslui lietuvių chorų ir dainos meno ansamblių. Tai gyvieji mūsų tautinės dvasios ir meilės židiniai. Jie mūsų dainų švenčių pagrindas. Su šventu pasiaukojimu dirbą ligi šol, tikime, savo pečiais jie išneš taip pat ir antrosios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės sunkią, bet tokią garbingą ir mums reikalingą naštą.

Lietuvių Bendruomenė, imdamasi dainų šventės parengiamųjų darbų, taip pat tikisi ir laukia jiems plačiosios lietuvių visuomenės pritarimo, supratimo bei visokeriopos paramos. Malonu pasidžiaugti, kad savo darbo vieningai ir sutartinai imasi JAV ir Kanados bendruomenių sudarytasis II dainų švenčių komitetas. Prieš jį stovi didelis uždavinys. Kai atsiranda rimtas reikalas, sėkmingai šalinami kelyje pasitaiką šešėliai. Kad jų daugiau neatsirastų ir į didįjį tikslą būtų einama tiesiu keliu. Komitetas pasirengs ir dirbs pagal tam tikrą statutą. Turi įvykti, kas buvo pačioje Lietuvoje: dainų aidai, į vieną giją susipynę, aplėkit Lietuvą tėvynę, t.y. aplėkite mus visus, didelius ir mažus, guosdami mūsų širdis ir keldami mūsų jausmus....

LB CV inf.

PIRMIEJI lietuviai Britų Hondūre.

Užsisakyti: **ATEITIS:** 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Kaina tik **$5.00**

Skaitykite ir platinkite

ATEITĮ

vieninteįį katalikiškojo jaunimo žurnalą.

Išeina dešimt kartų per metus. Prenumerata JAV ir Kanadoj metams $5.00 dol., pusei metų 3.00 dol. Kitur užsienyje metams 3.00 dol.

Adresas **Ateitis,** 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel.: GLenmore 2-2923

Mūsų specialybė yra visi namų pataisymo darbai nuo rūsio iki stogo

Alum. apvadai	Insuliacija	Stogo dengimas
Alum. durys	Izoliacija	Stogo langai
Alum. langai	Kitavimas	Stucco darbai
Antlangės	Laiptai	Šaligatviai
Apmušalai	Langai	Šaldymas
Atnaujinimai	Mūrijimas	Šildymas
Atsarginiai laiptai	Namo apmušimai	Takai
Atspara vandeniui	Nitavimas	Turėklai
Atspara vėjui	Pagražinimas	Tvoros
Cemento darbai	Pakopos	Vaizdiniai langai
Celotex lubos	Palėpės	Vamzdžiai
Dažymas	Pamatai	Valymas garu
Dekoravimas	Pastogės	Verandos
Elektros laidai	Perkeitimai	Virtuvės
Gaisro apsauga	Plytelių darbai	Vonios
Garažas	Prakasimai	Venec. užuolaidos
Grindys	Prieangiai	Žibalo krosnis
Įakmenijimas	Priestatai	

Teiraukitės nemokamo darbų įvertinimo!
Dirba įgudę darbininkai
Nereikalaujame įmokėjimų • Lengvos išsimokėjimo sąlygos • Ligi 84 mėnesių
Kreipkitės į ANTANĄ EVergreen 8-6781

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
57 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APplegate 7-7083

TAISO
televiziją, radiją, patefoną
Įrengia Hi-Fi
BARZDUKAS ir ZUBRIS
273 Chestnut Street,
Kearny, N. J. Tel. WY 1-8390
174 Nutley Avenue
Nutley, N. J. Tel. NU 2-1880

SAULĖTA, MALONU, PATOGU
Hollywoodo Apartamentuose

Tai gražiausia ir patogiausia vieta atostogoms. Jūs čia randate nuolatinę vasarą su skaidriu Atlantu ir lieknomis palmėmis. Apartamentai yra pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiame visus lietuvius atsilankyti. Neabejojame, kad būsite patenkinti.

Mr. & Mrs. Jos Yasanskis
1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida

O KO KO?

SKAIČIAI IR IŠVADOS

Chicagos socialistų dienraštis **Naujienos** skelbia pirmame puslapyje atstovaująs **daugiau kaip vienam milijonui lietuvių Jungtinėse Valstybėse.**

Bostono savaitinis socialistų **Keleivis** pirmame pusl. skelbia: **atstovauja 75,000 lietuvių Naujojoje Anglijoje ir apie vienam milijonui Jungtinėse Valstybėse.**

Chicagos katalikų dienraštis **Draugas** skelbia pirmame puslapyje: dienraštis, kuris **vadovauja daugiau kaip vienam milijonui lietuvių.**

Socialistų laikraščiai, tur būt, neatstovauja lietuviam katalikam, kaip ir katalikų laikraštis negali imtis atstovauti lietuviam socialistam; vadinas, vienas laikraštis atstovauja vienam milijonui, kiti du dar milijonui. Taigi Jung. Valstybėse yra daugiau kaip 2 milijonai lietuvių.

Išvada labai linksma.

Tačiau Amerikos katalikų laikraštis **America** paskelbė, kad lietuvių katalikų dienraštis Draugas turi 55,000 skaitytojų. Kiek skaitytojų turi anie du socialistiniai laikraščiai, neteko pastebėti; bet, tur būt, nedaugiau. Naujienos kai kada pasiskelbia turinčios 45,000 skaitytojų.

Jeigu patikėtum paskelbtais skaičiais, tai išeitų, kad minėti lietuvių laikraščiai, atstovauja 20 kartų didesniam skaičiui lietuvių, kurie tų laikraščių neskaito.

Išvada nelabai linksma.

Tiksliai apskaičiavo

Paryžiaus gamtos muziejuje vadovas aiškino lankytojams: "Šis milžiniškas driežas gyveno prieš 35,000,024 metus, 3 mėnesius ir 5 dienas". Vienas lankytojas paklausė: "Iš kur taip tiksliai žinai'? Vadovas atsakė: "Tai visai aišku. Kai mane priėmė tarnybon, tai muziejaus direktorius tvirtino, jog tam driežui tikrai 35 milijonai metų. O aš čia tarnauju jau 24 metus, 3 mėnesius ir 5 dienas". Prašau tuos skaičius sudėti į krūvą.

Prieš laiką.

Turkijoje, Bandirma miestelyje, mirė Hadži Mustafa. Į laidotuves susirinko gausus skaičius vaikų ir vaikaičių. Septyni iš jų apalpo, kai leidžiant karstą duobėn, atsidarė dangtis ir velionis atsisėdo. Jis rūstavo: "Norite mane palaidoti neatėjus metui'. Jis turėjo 108 metus.

Išdavė pinigo svoris

Paryžiuje policininkas pastebėjo, kad banko tarnautojas Paul Verjus ateidavo į darbą linksmai nusiteikęs, greitomis, skubėdamas ir švilpaudamas. Grįždavo visada prislėgtas, sukunkęs, vos kojas pavilkdamas. Ir taip kartojosi diena iš dienos. "Sunkiai nusidirba" — galvojo policininkas. Kai vieną kartą patikrino jo kišenes, jos buvo prigrūstos metalinių pinigų. Namuose rado suslėptą visą iždą.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti

GLenmore 5-7281

Tu vėl palikai skėtį.

AR LIETUVIAI LAISVAMANIAI STEIGĖ KATALIKŲ PARAPIJAS

PR. PAULIUKONIS. WORCESTER, MASS.

Gal ne vienam šio straipsnelio antraštė atrodys keistoka, nes ką bendro galėjo turėti laisvamaniai su katalikų parapijų steigimu. Tačiau Amerikos lietuvių tarpe (savo laiku ir nepriklausomoje Lietuvoje) buvo labai plačiai kalbama, —dar ir šiandien kai kas mėgina tvirtinti, — kad dr. J. Šliūpas, būdamas didelis laisvamanis ir kovotojas prieš katalikų tikėjimą, vardan lietuvybės parodęs tolerančijos ir organizavęs lietuvių katalikų parapijas Amerikoje. Tai praeities dalykas ir gal nebevertėtų jo kelti aikštėn, jei kai kurie lietuviai nebesilaikytų niekuo nepagrįstos minties ir jei praėjusių metų pavasarį nebūtų pasirodęs visuomenę klaidinas naujas tvirtinimas. "Varpo" Nr. 3-4 dr. V. Kanauka, nušviesdamas plačiai **dr. Juozo Bagdono lietuvišką veiklą,** tvirtina, kad vėlionis, kuris buvęs taip pat liberalinių pažiūrų, padėjo Londone suorganizuoti lietuvių parapiją (177 p.).

Kaip dr. J. Šliūpas "prisidėjo" prie parapijų steigimo, savo laiku plačiai aprašė kun. A. Milukas knygoje "Spaudos laisvės ir Amerikos lietuvių organizuotės sukaktuvės" (II laida). Tą patį klausimą dar yra pakartojęs "Tiesos Kleyje" 1938 m. Nr. 7-8. Ir kan. F. Kemėšis tuo klausimu yra rašęs str. "Idėloginės kovos lietuviškoje Šiaurės Amerikos išeivijoje' ("Židinyje" 1938 m. Nr. 7).

Suglaustai noriu pakartoti paaiškinimus minėtų dviejų autorių, kurie gerai asmeniškai pažinojo dr. J. Šliūpą ir turėjo dažnų susidūrimų lietuviškojo veikimo dirvoje.

★

Dr. J. Šliūpas 1884 buvęs išrinktas New Yorke Šv. Trejybės parapijos draugijos, kuri rūpinosi lietuvių parapijos steigimu, sekretoriumi ir net parašęs laisvamanišką būsimos parapijos statutą, pagal kurį parapiečiai turėję tvarkyti visus parapijos reikalus. Iš kitų vyskupijų atvykstą lietuviai kunigai išpažinčių klausyti turėję pirmiausia atsiklausti draugijos sekretoriaus, o ne vyskupo. Tai buvo pirmas bandymas įsteigti tautinę, nepriklausomą nuo Romos bažnyčią. Dr. J. Šliūpas 1907 išleistoje brošiūroje "Lietuviai, ar gerais keliais žengiame priekyn" pats tai patvirtino. Jis rašė: "Laikas yra sutverti lietuvišką tautišką bažnyčią, paremtą ne ant Romos dogmų, bet ant mokslo, doryhės, meilės, teisybės.... Mintis puiki, tokią, kokią mes bandėme pervesdinti New Yorke 1885 ir 1886 m., bet žmonėms neapsižūrėjus, neįstengėmė pervesdinti". Aiškiau negalėjo pasakyti.

Kai Newarke lietuviai katalikai organizavosi steigti savo parapiją, tai "Lietuva" šmeižė organizatorius, esą jie įsigytą žemės sklypą bažnyčiai statyti užrašę airių vyskupui. Ir "Lietuvos" korespondento išmanymu, iš viso Newarke nereikalinga lietuviams bažnyčia, nes yra daugybė kitų.

Pagal Amerikos įstatymus vyskupija valdo visus bažnyčių turtus, taigi ir lietuvių parapijų. O laisvamaniai, dr. J. Šliūpo suagituoti, visur skleidė mintį, kad lietuviams reikia išsivaduoti iš svetimtaučių vyskupų globos ir turtus užrašyti parapijų vardu. Kai kur (Mahanoy City ir Shenandoah, Pa.) suklaidinti parapijų komitetai buvo užvedę bylas prieš vyskupus valstybės teismuose ir bylinėjosi keliolika metų. Mahanoy dviejų aukštų mokykla, pastatyta katalikų lėšomis, ilgus metus buvo uždaryta, nes ją valdė laisvamanių komitetas. Panašiai Shenandoah, Pa., parapijos komitetas laikė bažnyčią uždarytą apie dvidešimtį metų. Čia netenka minėti, kiek kitokių trukdymų ir nemalonumų parapijoms ir kunigams yra pridarę laisvamaniški komitetai.

Didelis patriotas ir tolerantas kun. A. Burba tik pat pradžioje sutaręs su dr. J. Šliūpu, o vėliau kovojęs prieš jo skelbiamą bedievybę. Dr. J. Šliūpas 1891 jau baigė medicinos mokslą, bet jam dar trūko kelių šimtų dolerių atsiskaityti su John Hopkins universitetu. Kadangi jo santykiai su kun. A. Burba dar buvo geri, tai dr. J. Šliūpas su Andziulaičiu atvyko į Plymouthą, atliko išpažintį, priėmė komuniją ir užsuko pas kun. A. Burbą paprašyti pašalpos. Kun. A. Burba sušelpė. Bet vos tik nuvyko į Shenandoah, Pa., pradėjo girtis, kaip apgavę kunigą ir karčiamoje šaipęsi iš tikėjimo, bažnyčios ir k.

★

Dr. J. Bagdono "pagalbą suorganizuoti lietuvių parapiją Londone aiškiai rodo lietuvių atsišaukimas, kuris buvo atspausdintas "Žvaigždėje" 1901 m. Nr. 21. Dr. J. Bagdonas tada Londone dengėši dr. Norkūno slapyvardžiu. Jo pastangomis buvo suorganizuotas laisvamaniškas parapijos komitetas, kuris padaręs bažnyčioje rinklavą pinigus pasisavino Iš Amerikos buvo pakviestas kun. A. Varnagiris, bet lenkų intrigų dėka, Londono arkivyskupas jo nepriėmęs. Jam buvo paskirta apmokėti kelionei 22 svarai, bet kunigas tų kelionpinigių atsisakęs ir liepęs iš tos sumos į svarus įmokėti Paryžiaus parodos lietuvių komitetui, bet ir tie pinigai parapijos komiteto nebuvo sumokėti. Dr. Norkūnas (J. Bagdonas) buvo parašęs parapijos statutą, pagal kurį parapiją turėjo tvarkyti parapiečių išrinktas komitetas; kunigas yra tik komiteto garbės pirmininkas. Ne tik kad kunigas neturėjo teisės kištis į parapijos piniginius reikalus, kuriuos "tvarko iždininkas ir jo niekas negali kontroliuoti', bet ir tikėjimo dalykuose kunigo rankos buvo surištos.

Su tokiu dr. J. Bagdono parapijos suorganizuotu komitetu ir jo parašytu parapijos statutu lietuviai katalikai negalėjo sutikti ir komitetas buvo atstatytas. Dr. J. Bagdonas liberalų spaudoje už tai plūdo parapiečius ir jų kleboną kun. B. Šlamą. Tada Londono lietuviai katalikai ir paskelbė minėtą atsišaukimą — protestą "Žvaigždėje".

Dr. J. Šliūpo, dr. J. Bagdono ir kitų laisvamanių pastangos organizuoti lietuvių parapijas nebuvo nuoširdus noras pasitarnauti katalikybei ir lietuvių vienybei, o tiktai išeivius sukiršino ir suskaldė, kai pasišovė steigti tautinę heretišką bažnyčią. Tai buvo savo rūšies "meškos patarnavimas". Tad mūsų buvusiems garbingiems veikėjams nereikia priskirti tų nuopelnų ir darbų, kurių jie nėra atlikę, ir nereikia klaidinti lietuvių visuomenės.

Bufallo, N. Y.

Buffalo Lietuvių Klubas prieš Kalėdas perrinko valdybą: pirm. Romas Masiulionis, sekr. Pranas Masiulionis, ižd. Stasys Grikis. Klubo valdyba rengia Vasario 16 minėjimą.

Kalėdų eglutė šios kolonijos lietuvių vaikučiams buvo numatyta suruošti Wellande, Ont. Kanadoje sausio 4, bet dėl blogo oro buffaliečių vaikučiai negalėjo nuvykti.

Liet. meno parodos pereitais metais buvo suruoštos įvairiose amerikiečių institucijose. Minint Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukaktį, dr. A. Musteikis D'Youville kolegijoj parengė lietuvių tautinių darbų parodą. Aldona Mišk inytė, bebaigianti mokytojų kolegiją, tokias parodas surengė Almoj ir Oakfielde.

Lietuviai taip pat uoliai dalyvavo antibolševikinio tautų bloko darbuose dėl Amerikos Balso uždarymo Muenchene ir bendrai dėl AB programos siaurinimo. Šie žygiai rado didelį atgarsį vietos didžiojoj amerikinėj spaudoj.

Tėv. Juvenalis Liauba, O.F.M. iš St. Catherine, Ont., bent vieną kartą į mėnesį atvykdavo atlaikyti liet. pamaldų. Jam išvykus į naują paskyrimo vietą, lietuviai tų pamaldų neteko ir labai apgailestauja.

K. Sakas buvo išvykęs kuriam laikui į ligoninę nuodugniam sveikatos patikrinimui.

R. Masiulioniui pastaruoju laiku padaryta sunki operacija.

Ekonominio "Nuosmūkio" metu keletas lietuvių ilgesnį laiką buvo atleisti iš darbo.

A.M.

AMERIKIETĖ LIETUVĖ IŠ SIBIRO DĖKOJA BALFUI

Darbininko redakcijai prisiųstas laiškelis iš Haverhill, Mass., vienos skaitytojos, kuri gavusi iš Sibiro vieną laišką su čia dedama fotografija. Redakcijai rašoma:

"Amerikos pilietė lietuvė, praradus savo vyrą ir apsigyvenus Sibire su penkiais sūnumis ir dviems dukterimis, širdingai dėkoja Balfo reikalų vedėjui kun. Jankui už suteiktą pagalbą: už prisiųstus siuntinius su drabužiais. Kadangi šeima yra labai didelė, tai dar laukia pagalbos ir šiltesnių drabužių.

MOTINA su 5 sūnum ir dukterim, vienos dukters trūksta.

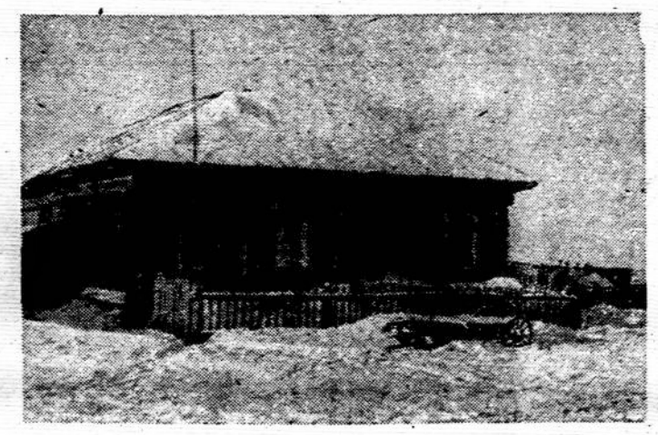

LIETUVIŲ namelis Sibire

CLEVELAND, OHIO

Lietuvos nepriklausomybės Vasario 16 dienos minėjimas

Alto skyriaus rengiamas vasario 15 d. 4 v. p.p. šv Juozapo mokyklos salėje, E. 185 St. ir Lake Shore Blvd. kampas.

Programos meninę dalį išpildys Čiurlionio ansamblio choras, ir Clevelando Moterų simfoninis orkestras, vadovaujami muz. Alf. Mikulskio bei solistai: Juzė Krištolaitytė — Daugėlienė, Aldona Stempužienė ir V. Verikaitis. Mišios už žuvusius ir kovojančius dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės bus vasario 15 d. 10 v. abejose lietuvių parapijų bažnyčiose.

Alto Skyriaus Valdyba

VILNONĖS MEDŽIAGOS

gaunamos 3 krautuvėse didžiausios ir tos rūšies vienintelės firmos

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD ST., GR 5-4525

COR. DELANCEY, N. Y. C.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius

LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UŽKARPACIO RUSIJOJE!

Pasiųsk jiem vilnones atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam
Mutas už vilnones atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtas sukneles
Vilnones medžiagas iš ritinių ir atlaikas, pačiom prieinamiausiom kainom visam mieste jums sūlo 3 stambios krautuvės
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnonės bei šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms.
Visa, ką norite siųsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.

161 Orchard Street, New York 2, N. Y.

Telef. GR 5-0160

Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai
Atdara šiokiadieniais, šeštad. bei sekmad.

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Įamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams.
Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS ir VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą

PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI

Specialios nuolaidos kalėdinėms dovanoms.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard Street, New York 2, N. Y.

Tel.: AL 4-8319

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS
savininkas

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

UŽSIPRENUMERUOKIT KULTŪROS ŽURNALĄ

AIDUS

"AIDAI", MĖNESINIS 48 PUSL. DIDELIO FORMATO ŽURNALAS, EINA JAU TRYLIKTUS METUS, GAIVINDAMI IR UGDYDAMI MŪSŲ KULTŪRINĮ GYVENIMĄ

Prenumerata: VISUR 6 DOL. METAMS

ADRESAS:

680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS

3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.

TELEFONAS:
APplegate 7-0349

PARDUODAMA su NUOLAIDA:

- TELEVIZIJOS APARATAI,
- HI-FI FONOGRAFAI,
- ĮGROJIMO APARATAI (Tape Recorders),
- VOKIŠKI BEI VIETINIAI RADIJAI,
- ORO VĖSINTUVAI (air cond.) ir LANGAM VENTILIATORIAI

Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi.

Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak.
Pirmadieniais iki 6 val. vak.

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders), Mutual Funds.

Kreiptis —

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.

TEL. VI 7-4477

Šiokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

SPORTAS

Birutė Zalagaitytė pasaulio čempijonė

Jau buvo pranešta, kad praeitų metų spalio 30 lietuvaitė Birutė Zalagaitytė Tiflise, kur vyko Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos pirmenybės, numetė ietį 57 m. 49 cm. ir tuo pasidarė pasaulio rekordininke. Iki tol pasaulio rekordas priklausė australietei Pazerai ir buvo lygus 57 m. 40 cm.

Birutė Zalagaitytė dabar yra 25 metų Žemės ūkio Akademijos studentė. Kilus ji iš Suvalkijos, mokėsi jau bolševikinėse mokyklose Pilviškyje. Kai atsidūrė Akademijoje, ją pastebėjo sporto treneris Leonas Puskunigis, senas ieties metėjas. Pradėjo ją pamažu treniruoti, ir pirmieji jos metimai siekė tik 31 metrą. Po ilgo ir įtemto darbo ji pasiekė gerų rezultatų ir pasaulio čempijonės vardą.

Ypač sekmingi jai buvo praeiti metai, kada ji pirmą kartą išėjo į sprotinę viešumą. Savo trenerio išraginta, nuvykusi į Taliną, kur buvo Sov. Sąjungos lengvosios atletikos varžybos, ji pasidarė Lietuvos čempijone. Vėliau pasižymėjo tarptautinėse varžybose, kuriose dalyvavo ir amerikiečiai. Apie ją rašė ir New Yorko laikraščiai, buvo įsidėję net nuotrauką. Ir tose varžybose laimėjo pirmąją vietą, aukso medalį.

Stockholme, kur vyko Europos lengvosios atletikos varžybos, jai atiteko antroji vieta, pirmoji buvo čekė. Praeitų metų vasarą buvo nuvykusi į Miuncheną, kur laimėjo pirmąją vietą, numesdama ietį 54 m. 24 cm. Ir vokiečių spauda ją pavadino "ieties metimo didmeistere" —ji viename sezone dalyvavo veinuolikoje varžybu, numesdama ietį už 50 m. ribos.

Krepšinio pirmenybių tvarkaraštis

Atletų Klubo krepšinio ekipa, šiais metais rimtai pretenduos į lygos meisterio titulą. 1949—50 metais LAK jau buvo laimėjęs toje pačioje lygoje pirmąją vietą. Rungtynės vyksta YMCA patalpose, 179 Marcy Ave., Williamsburghe.

Sausio 22 d. ketvirtadienį 8 val. vak. LAK žaidžia prieš estus. Sausio 31 d., šeštadienį 7 val. vak. prieš primaujantį Ridgewoodą, iki šiol einantį be pralaimėjimo.

Vasario 12 d., ketvirtadienį 8 val. vak. prieš American Midgets. Vasario 21 d., šeštadienį — 8 val. vak. prieš St. Marks. Vasario 28 d., šeštadienį, 8 val. vak. 3 st. Methodist.

Kovo 7 d., 8 val. — Juodieji Tramps. Pirmo rato atidėtos rungtynės prieš Ridgewoodą, bus paskirtos sužaisti vėliau.

BIRUTĖ ZALAGAITYTĖ

Darbininkui paremt aukojo

Po 20 dol.: O. Sijevičienė, Brooklyn, N.Y.

Po 10 dol.: C. Baltrušaitis, Kennebunkport, Me.

Po 5 dol.: O. Buivydienė, I. Lubus, Brooklyn, N.Y., P. Deltuva, Rockford, Ill.

Po 4 dol.: O. Mazurkevičienė, Mount Carmel, Pa., V. Lazauskas, Baltimore, Md., A. Adomonis, So. Boston, Mass., A. Krachunas, Cambridge, Mass.

Po 3.50 dol.: U. Sasis, Brooklyn, N.Y.

Po 3 dol.: S. Jakutis, So. Boston, Mass.

Po 2.50 dol.: E. Ambrozaitienė, P. Platkonienė, Brooklyn. N.Y.

Po 2 dol.: J. Savickas, L. Koppas, B. Urbon, Brooklyn, N.Y., K. Klimas, J. Liudvinaitis, Linden, N.J., J. Grigas, Worcester, Mass., V. Baress, Brockton, Mass., K. Vasiliauskas, Dorchester, Mass., J. Moteunas, Manchester, Conn., A. Macknis, Ansonia, Conn., L. Bajorunas, Detroit, Mich., S. Nesiukaitis, Kalamazoo, Mich., A. Jackunas, Milton, Mass., V. Brazauskas, So. Boston, Mass., J. Lukoševčius, Montreal, Canada, K Grajauskas, Toronto, Canada.

Po 1.50 dol.: P. Machulis, Brooklyn, N.Y., J. Gurklys, Richmond Hill, N.Y.

Po 1 dol.: Iš N.Y. valstyb.: J. Vytuvis, L. Fiore, V. Solomonas, P. Shulski, Ozone Park, A. Setikas, M. Simonaitis, V. Urbonas, Richmond Hill, O. Karmazinienė, A. Ryliškis, G. Samolis, Brooklyn; C. Cumlouskie, L.I. City; A. Sapaičis, Woodhaven; J. Kiaunė, Jamaica Estates; J. Yanushka, Maspeth; C. Butenas, Glendale; K. Karbočius, Amsterdam; M. Jatkonis, Queens Village; M. Stelmok, Franklin Sq., P. Sinkevičius, Hollis.

Iš Mass. valstyb.: E. Galvydienė, A. Navickas, S. Razvadauskas, So. Boston, Mass.; A. Tamulevich, P. Kerulis, Worcester; V. Berzinskas, O Hintendorf, V. Klevas, A. Yarus, J. Sharkis, Brockton; V. Vizgirda, Boston; J. Gimbutas, W. Roxbury, A. Kapchus, Cambridge; T. Kaspar, Arlington; Ch. Pazo, Westboro, A. Petkevich, Dracut; M. Sprindžiukaitė, Haverhill; K. Barauskas, Dorchester.

Iš Conn. valstyb.: A. Aleksis, J. Lukšys, M. Gluodenis, V. Sklaidaitis, A. Krivinskas, Waterbury; M. Litvinov, Ansonia; L. Radzwillas, Bridgeport P. Laukaitis, Torrington; I. Russeckienė, Wetherfield.

Mišrūs: A. Avizinis, A. Aliukonis, K. Cironko, A. Dzekevičius, Providence, R.I.; E. Radzevičiutė, P. Ličkus, V. Manelis, A. Svagzdys, J. Melys, Chicago, Ill.; J. Dailidėnas, A. Siksnis, K. Strawinskas, T. Stapusaitis, Pittsburgh, Pa.; C. Linkevičienė, M. Venkunas, Phila. Pa.; A. Poskus, Du Bois, Pa.; M. Merkaraitienė, Minersville, Pa.; G. Berukstis, Gilberton, Pa. ;J. Konitsky, Saint Clair, Pa.; J. Karalius, J. Savickas, Cleveland, O.: A. Pietarienė, J. Yankauskas, Kearny, N.J.; J. Strimaitis, Elizabeth, N.J.; A. Paleckis, St. Petersburg, Fla.; V. A. Borey, Pt. Pleasant, N.J.; K. Skrinskas, Vancouver, B. C., Canada.

Nuoširdžiai dėkingi
Tėvai Pranciškonai

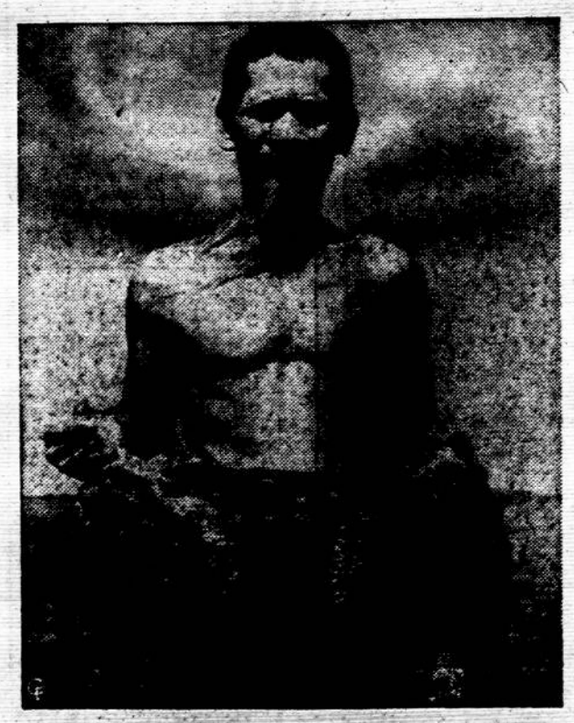

Lietuvos gen. konsulato ieškomi asmens

Aleksienė, Ieva, gyveno Wilkes-Barre, Pa.
Baliukas, Antanas ir Juozas, Mato sūnūs
Boguckas, Charles (Bogutski), gyveno Swoyerville, prie Kingston, Pa.
Butkus, Juozas, gimęs Medziuose, Laukuvos val., ir jo duktė Jozefina Butkutė
Gaidelienė, Juzė-Gustė, Vinco duktė ir jos vaikai
Gricius, Antanas ir Steponas, Jono sūnūs, gimę Sendvario km., Saukėnų val., Šiaulių apsk.
Ignotas, Stasys, Jokimo sūnus, gimęs Mažeikiuose
Kanapkaitė, Aldona ir jos seserys, Kazio dukterys
Kalkauskas, Antanas, gyvenęs Kingston, Pa.
Krukonis, Rokas, iš Druskininkų km., Merkinės val.
Lebedžiutė-Aukščiunienė, Ona, iš Ginčionių km., Seirijų val.
Marčinkus, Adolfas, iš Žagarės, ir jo seserys Ona ir Zuzana Marčinkutės
Radzevičius, Motiejus, Tamošiaus sūnus, iš Ragošių (Radziūčių) km., Seinų apsk.
Rėvotas, Jonas ir Matausas, Jono sūnūs
Sprainytė-Petraitienė, Elza-Liza g. Tauragės apsk., Pašešuvio km.
Straškauskas, Boleslovas, Antano sūnus, gimęs Telšių m., Luokės skersgatvis Nr. 4.
Staugaitis, Juozas, gimęs Opšrutėlių km., Vilkaviškio apsk.
Tamošauskas, Bronislovas, Jono ir Barboros sūnus, gimęs Rietavo val. 1925 m. birželio 30 d.
Titlius, Henrikas, Andriaus sūnus, gim. 1914 m.
Varnauskas, Petras, Jono sūnus, gimęs Palevenės par., Rudikų km.
Vinkauskas, Stasys, Juozo sūnus, g. Kaune
Virbalis, Petras, iš Bertašiūnų kaimo
Žičkus, Tamošius, Vinco sūnus
Židonis, Petras ir Vincas, Mykolo sūnūs
Žitkus, Vladas, Jurgio sūnus, gimęs 191 8m.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

TO PLACE,
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
CALL LO 3-7291

REGISTERED NURSES

Work Close to Home
Grant Hospital on the North Side has openings on all shifts for full or part time registered nurses.
PREMIUM PAY FOR SATURDAY, SUNDAY AND HOLIDAYS. NO ROTATION OF SHIFTS
Phone
Grant Hospital
(Personnel Dept.)
Diversey 8-6400
or come to
551 Grant Pl.

NURSES — L.P.
R.N.'S — L.P.N.'S
Convienient Location —Manhattan Nursing Home has immediate openings. All Shifts — Salary Open. — Excellent Personnel Policies — Congenial Co-Workers —Pleasant Surroundings — Hospital and Life Insurance
Towers Nursing Home
2 West 106 St.
N.Y. City
UN 5-8800

REAL ESTATE

WESTERLEIGH, Staten Island, Švč. Sakramento parapijoj, 6 kamb. Naujas. Vanduo, alyva; Moderniška virtuvė. Garažas. Rimtai suinteresuotiems. Kaštuoja tik $17,000. GIbraltar 2-7592.

KATALIKIŠKOJ APYLINKOJ Merrick-ranch, 2 miegamieji panid den, salionas, trigubas iškim. valgomasis, gera virtuvė, w-w kilimai, įrengtas rūsys, veranda, garažas, pėsčiom pasiekiama geležinkelio stotis, parapinė mokykla, krautuvės. žemos taksos, $16,500. FR 9-8806.

ŠV. MARTYNO TOORS PARAP.
BETHPAGE — $17,200
8 kamb. split, 4 mieg. pusantros vonios, prijungtas garažas, kampinis, graži aplinka. Įmokėti $4,800, kiti GI morgičiais. Savininkas : WElls 8-0430.

DIEVO KŪNO PAR. MINEOLA
5 kamb. mūrinis, Veneer Bungelow tipo su alyviniu garo šildymu 40 x 100. Tvarkinga aplinka, visi namui reikalingi priedai. Puikioj vietoj. Skambinti: PI 7-7131 išskyrus šeštadienius ir sekmadienius.

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
SAV. B. KUČINSKAS
35 So. 8th Street — EVergreen 7-2155
Brooklyn 11, N.Y. — Resid. ILlinois 8-7118

DONNOLO BROTHERS moka aukščiausias kainas už suvartotą popierį — skudurus, atliekamą metalą. 15-29 — 60th St., B'klyn, N.Y. UL 1-9000

VOS. A. DeSIMONE
Suvartotą popierį, metalą, skudurus surenka kasdien aukštomis kainomis. Įsteigta 1907.
297 Nevins St., B'klyn, N.Y...
ULster 2-6594

SUPERKAME VARTOTĄ POPIERĮ Aukštos kainos. Pasiteiraukite.
DESTRUCTION GUAR, Inc.
Crosby Paper Stock Co.
419-21 W. B'way CA 6-7772

KONTRAKTORIAUS DARBAI
Bažnyčioms, privatiems namams ir institucijoms.
Tarantino Floors
3051 Atlantic Ave.,
Brooklyn, N.Y., TAylor 7-7088

AR JŪS NEPERMOKATE
už savo automobilio apdraudą?
Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.
Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:
Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.
Kreipkitės:
ALBERT F. PETERS
(PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
116-55 Queens Blvd. — Forest Hills 75, N. Y.
Tel. VI. 3-1477
NAMŲ ADRESAS
106-53 95th Street — Ozone Park 17, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
KABARETAS
VYT. BELECKAS, savininkas
Baras, salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. — BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

PAUL'S RESTAURANT
LIQUORS - BEER - WINES
SKANŪS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI
Šeštadieniais, sekmadieniais
Griežia J. Mortotaičio lietuviškas orkestras
Sav. P. Višniauskas
31 Spring St., New Britain, Conn. — Tel. BA 3-9771

Republic
Wine & Liquor Store
322 Union Ave. — Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089
SAV. M. IR J. JOKUBAIČIAI
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

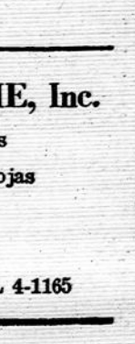

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. — RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

ROMAN FUNERAL CHAPEL
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES J. RAMANAUSKAS
1113 Mt. Vernon Street — Philadelphia 23, Pa.
POplar 5-4110

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 Chesnut Street — New Britain, Conn.
Tel. BA. 9-1181

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.
PETRAS KARALIUS, savininkas
Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas
74 Providence Street
Worcester, Mass.
PL 4-6757 — PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME
Joseph J. & Johanna H. Dirsa
51 PROVIDENCE STREET
WORCESTER 4, MASS.
PLeasant 4-3501 — PLeasant 4-3865

NORKAS FUNERAL CHAPEL
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
PAUL P. NORKUS
Mandagus patarnavimas mirusiems
1400 North 29th Street — Philadelphia 21, Pa.
POplar 9-3231

Norite geros—meniškos fotografijos
portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS
gyv. 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Pirmieji mėnesio šeštadieniai Švč. M. Marijos Širdies garbei.

Brooklyno vyskupas gavo iš šv. Ritų Kongregacijos leidimą kiekvienoje vyskupijos bažnyčioje ir koplyčioje aukoti pirmąjį mėnesio šeštadienį vienerias mišias Švč. M. Marijos Širdies garbei. Pageidaujama, kad per tas mišias būtų praktikuojama viešas pamaldumas į Švč. M. Marijos Širdį. Raginti tikinčiuosius atlikti išpažintį ir eiti komunijos, per šias mišias kalbėti bendrai rožančių, skaityti Švč. M. Marijos litaniją, M. Marijos Širdžiai pasiaukojimo aktą ir kitas maldas, ypač tas, kurios skirtos Švč. Dievo Motinos pasirodymo garbei Fatimoje.

Ši privilegija galioja iki 1964 sausio 8.

Užgavėnių pobūvį rengia Liet. studentų korporacija Neo-Lithuania ir L.T. Akademinis Sambūris vasario 7, d., 7 val. vak., Liet. Piliečių Klubo patalpose 280 Union Ave., Brooklyne. Gros R. Butrimo orkestras. Visais informacijos reikalais kreiptis į J. Mauruką, L.T.A. Sambūrio sekret. telef.: AP 7-9205 ir MI 7-7992 — stud. Sperauską, Neo-Lithuania korp. pirmininką.

Lietuviai dailininkai parodose. Auduborn metinėje 17 parodoje šiemet dalyvauja net keturi lietuviai dailininkai: V.K. Jonynas, P. Puzinas, R. Viesulas ir K. Žoromskis. Parodai buvo pristatyta per 2000 paveikslų, iš kurių atrinkta apie 300. Paroda vyksta nuo sausio 15 iki vasario 1 National Academy Galeries, 1083 5th Ave. (už Metropolitan muziejaus). Atidara ir sekmadieniais.

Zuzana Gudaitienė, Apreiškimo parap. katalikiškų draugijų veikėja, išvyksta porai mėnesių atostogų į Moretown Vermt.

Gener. konsulas J. Budrys pranešė, kad likutis iš prof. Step. Kairio pagerbimo pasiųstas Vasario 16 gimnazijai — viso $35.65.

Išnuomuojamas 5 kamb. butas dviejų šeimų privačiam name, Bushwick Ave. sekcijoje. Kreiptis iki 4 val. po pietų tel.: GLenmore 5-6542.

Reikalingas spaustuvei linotypo darbininkas. Kreiptis — Franciscan Fathers, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y. Tel.: GL 2-6916

Išnuomuojamas kambarys vienam asmeniui. Atskiras įėjimas. Prie gero susiekimo Jamaicos linija. Skambinti MI 7-2658.

Ką matysime Darpininko vakare

Keletą kartų iš eilės Darbininkas savo metiniams vakarams atsiveždavo iš kitur įvairius valdinimus. Daugiausia ta proga viešėjo Bostono Lietuvių Dramos Sambūris. Praeitais metais — Hartfordo grupė. Siemet paieškota kitų kelių. Ir šiam vakarui — koncertui atvyksta tradicinis Bostonas, tik šį kartą ne vyresnieji, bet jaunimas. Koncertui sutiko dainuoti dar mažai New Yorko lietuviams girdėta solistė

STELLA VOLANI-KONCIENĖ,

Kontraltas. Savo kilme yra italė, ištekėjusi už lietuvio. Atvykusi Lietuvon, įstojo į Kauno koncervatoriją ir ją baigė. Dar studijuodama konservatorijoje, buvo pakviesta dainuoti **Valstybės Teatre,** nuolat rengė koncertus radijofone.

Išvykusi iš Lietuvos, karo metu rengė koncertus Vokietijoje ir Austrijoje. Viename koncerte Austrijoje lietuvių menininkų sąjunga ją apdovanojo tautiniu kostiumu. Po karo kurį laiką gyveno Italijoje, kur irgi dainavo.

Atvykusi į Ameriką, pradėjo dalyvauti koncertuose ir operuose New Yorke ir kituose miestuose. 1957 spalio 11 buvo jos koncertas Carnegie Recital Hall. Programoje buvo įtraukusi ir tris lietuviškas dainas. Spauda — **N.Y. Times Musical Courier,** — labai palankiai atsiliepė apie koncertą.

Šiame Darbininko koncerte ji dainuos lietuviškas dainas, pridurdama įvairių operų arijų. Akompanuos **Aleksas Mrozinskas.**

BOSTONO JAUNIMAS,

vadovaujamas prityrusios šokių mokytojos **Onos Ivaškienės,** išpildys vaizdelį **"Suk, suk ratelį".** Matysime tautinius šokius, dainom palydint, įsiterps ir plastiniai šokiai. Pynė visus nukels į Lietuvą į jos Nemuno krantus, kur kadaise linksminosi jaunimas.

Visa programa užtruks apie porą valandų. Po jos bus šokiai, grojant **R. Butrimo** orkestrui, veiks bufetas.

Tad sausio 24 visų laukiame tradiciniame Darbininko vakare — koncerte šv. Juozapo auditorijoje, 1080 Willoughby Ave. (Ten pat, kur ir pernai buvo Darbininko koncertas).

Vaidoto Jako ir Danutės Kaunaitės sutuoktuvės bus Angelų Karalienės parap. bažnyčioje sausio 31 d., 4 val. p.p., (ne 5, kaip klaidingai pereitą kartą buvo paskelbta).

Almaus galerijoje Great Neck, N.Y., nuo sausio 10 iki vasario 1 vyksta Miriam Sommerburg kūrinių paroda.

BOSTONO tautinių šokių grupė rengiasi šokiams. Kairėje — mokytoja Ona Ivaškienė. Juos matysime Darbininko vakare sausio 24.

BOSTONO ŽINIOS

DARBININKO VAKARUI

bilietus (tikietus) galima gauti pas O. Panatauskienę, 181 S. Second St. EV 4-2476; O. Sijevičienę — 449 Broadway, EV7-5780, J. Lubienę — EV 4-6842; E. Kašėtienę — 64 Stagg St., EV 2-6814; Miss Ph. Strolia — 127 Thames St., HY 7-2225, J. O. Ginkų krautuvėje 495 Grand St., EV 4-9293 ir Darbininko administracijoje 910 Willoughby Ave., GL 5-7281. Bilietų kaina 2 dol. Vakaras bus sausio 24 šv. Juozapo parapijos salėje, 1080 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y. Pradžia 6 val vakare.

BAF ekskursija ruošiama penktadienį, sausio 23 d., 7 val. vak., į žiemos sporto vietovę Ludlow, Vermt. Ekskursijos dalyviai renkasi į Estų namus, 243 E. 34th St., N.Y.C., N. Y. Pašliūžas galima bus išsinuomoti vietoje. Nakvynė 3 dol. Susisiekimas privačiom mašinom. Informacijų kreiptis į V. Dobužinskaitę — MI 2-2568.

Liet. Krikšč. Demokratų sąjungos New Yorko skyriaus susirinkimas šaukiamas sausio 25, sekmadienį, 4 val. po pietų P. Minkūno bute, 85-68 98th St., Woodhaven 21, N. Y., Visi nariai kviečiami dalyvauti.

AL. Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko skyriaus visuotinas narių susirinkimas šaukiamas sausio 23 d., 7:30 v. v., Liet. Atletų Klubo salėje, 1332 Halsey St., Brooklyne. Paskaitą skaitys dr. V. Vygantas — "Pramonės psichologo žvilgsnis į žmogiškus aspektus inžinerijoje.".

Prisimins dr. D. Bukantą

Sausio 19 sukanka 40 metų kai mirė žinomas visuomeninkas, politikas ir žymus gydytojas dr. Domininkas Bukantas. Jis didžiąją savo garbingo gyvenimo dalį praleido Zarasuose ir ten mirė, palikdamas gilią lietuvybės labui išvarytą vagą. Zarasiškiai gyvenų New Yorke ir apylinkėse, norėdami pagerbti šviesią velionies atmintį, sausio 25 d. 12 val. 15 min. po mišių Apreiškimo par. bažnyčioje už jo sielą, susirenka minėjimui Piliečių klube, 280 Union Ave. Prašome visus zarasiškius ir visuomene pamaldose ir minėjime gausiai atsilankyti.

Rengėjai

Harvardo universitetas

yra Bostono Cambridge priemiestyje, tartum koks didelių ir gražių pastatų, aikščių ir alėjų miesčiokas. Tas universitetas įkurtas 1638 metais. Dėl to universiteto ir kitokių kultūrinių ir muzikinių įstaigų 19 amžiuje Bostonas buvo žymiausias kultūros ir mokslo židinys JA Valstybėse. Universitete mokosi ir šiek tiek studentų lietuvių.

Bostonietis pasakoja,

kad jam keliavusiam Amerikos paatlančiais, tik dviejose vietose tetekę atvirų ir ryškių tautinių užrašų ir simbolių matyti. Tai Kennebunkporto lietuvių pranciškonų užrašus ir vytį bei kitokius lietuviškų paveikslų jis matęs, kur tikrai pajautęs ir matęs šeimininkų lietuvių gyvenant. Antra tokia vieta esant matyta tai Newarke, N.J. vieno lenkų advokato įstaiga, kur yra ir užrašai lenkiški, jų Erelis, Lenkijos žemėlapis, instrukcijos lenkų kalba ir kitkas, kaip ir pačioje Lenkijoje. Tiesa, sako bostonietis, vienoje lietuvių veikėjo oficilioje įstaigoje apie Hudsoną, N. J., jis Vytį pastebėjęs, bet Vytis buvęs užkištas toli už reklamų taip vykusiai, kad jo daug kas iš atsilankančiųjų nė negalį matyti.

Salės su scenomis

dėl savo artumo ir prieinamų kainų lietuviams yra parankiausios Bostone Thomas Park aukštesniosios mokyklos ir miesto valdybos (Municipal Building), kur ir būna didesni lietuvių susirinkimai, koncertai, vakarai. Iš pačių lietuvių nuosavybės minėtos 3 salės: Šv. Petro liet. parap. bažnyčios salė, tautininkų ir lietuvių klubo. Pačiame Bostone yra daug didžiulių ir prabangių salių, bet jos yra brangios, ir todėl, ką jose rengiant, reiktų mažiausiai 2000 dalyvių, kad tuo būdu bent šiek tiek pelno patiems rengėjams atliktų. Taupant centą lietuviškiems reikalams, geriausia prisilaikyti prie jau minėtųjų So. Bostono salių. Čia ir Dorchesteriui, kur nemaža lietuvių gyvenama, taip pat netoli atvykti.

Muzikalus prieauglis

Mūsų tarpo lietuvuose yra muziką mėgstančių vaikų ir jaunuolių, kurių čia dalį, kiek atsimenant, tenka paminėti:

Adomavičius Viktoras pianistas, Baika Alfonsas, akordionistas, Barasevičiūtė Paulė pianistė ir baletininkė, Budreika Rimas smuikininkas; Dačinskaitė Rūta, pianistė, Gimbutaitė Živilė pianistė, Ivaška Vytautas akordionistas, Jakutytė Laima pianistė, Karosas Gintaras smuikininkas, Lapinskaitė Audronė-pianistė, Manomaičiai Rimas akordionistas, o Povilas smuikininkas, Paukštytė Birutė pianistė, Vaičaitytė Nijolė kanklininkė ir pianistė, Vaičaitis Gintautas kanklininkas ir pianistas.

Petras Bliumas,

mokytojas iš Lietuvos laikų, dabar dirbąs kitą darbą, yra pradėjęs mokytojauti Lietuvai kaip valstybei prisikeliant, tuomet pirmutinis buvo atkakliai užsispyręs Panevėžyje bent vienai pradžios mokyklai gražius rūmus pastatydinti. Ir pastatydino ten mūro dviejų aukštų modernią mokyklą, pavadintą Trečioji pradžios mokykla. Tos mokyklos mokytoju ir vedėju jis išbuvo ligi S. Rusijos okupacijos, įvykdytos rusų raudonosios armijos ir bolševikų enkavedistų. Dažnai dabar lietuvių spaudoje aptinkame jo fotografiją iš Lietuvos ir lietuvių gyvenimo. Jis parašo ir mūsų laikraščiams.

Mūsų šeimininkės

Daug kas rašosi girdamiesi veikėjais, pirmūnais ir visuomeninio rato sukėjais. Čia į dienos šviesą iškeliamos tylios, užmirštos šeimininkės bostonišKės, ir geros šeimininkės, be kurių nė platesnių pobūvių nelabai galėtų būti. Jos šeimininkėmis vadovėmis esti P.L. Benruomenės, Alto, Balfo, kitų organizacijų rengimuose, gegužinėse, iškylose ir t.t.: Galinienė, Girdulienė Ona, Griganavičienė Ona, Kruopienė sena ateivė, Lapšienė mokytoja, Martinkienė Birutė sena ateivė, Mučinskienė Ona, Šidlauskienė Antanina sena ateivė, Valatkienė Marija sena ateivė, Venckienė.

Bostonas poezijoje

Bostonas tik prabėgomis yra patekęs ir į lietuvių poeziją. Dar nė nesapnavęs Ameriką pasiekti ir Bostone gyventi, poetas Bernardas Brazdžionis, žinoma, kita viską naikinančio karo proga dar Lietuvoje šitaip elėraštyje pasakė: "Grius valdžios kaip blankus šešėlis, keisis kabinetai, ir milionų bankai bankrutuos, užges elektra Liverpulyje, Bostone, užges Maskvoje, užges Kaune, užges ir Nazarete, —patamsy tautos nematys tautos ....Jis siuntė ženklų ir stebuklų tau, žeme! Ką regėjai tu?....' Pats poetas dabar Kalifornijoje redaguoja "Lietuvių Dienų" paveiksluotą žurnalą, bet Bostono tebėra panūdęs.

SCENA iš Bostono jaunimo šokių, kuriuos matysime Darbininko vakare.

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą patarnauja visiem lietuviam

BALDŲ KRAUTUVĖ

kurioje galima gauti visam butui moderniškiausi baldai, įvairiausios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k. Kreipkitės adresu:

ONA IVAŠKIENĖ
LITHUANIAN FURNITURE CO.
366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Off. Telph. AN 8-4618
Res. AN 8-5961

Krautuvėje taip pat galima gauti DARBININKĄ, pratęsti prenumeratą arba užsisakyti naujai ir kreiptis visais DARBININKO reikalais.

Priimami taip pat skelbimai.

JAU PASIRODĖ RINKOJE

naujos konstrukcijos ir naujos formos RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS, kurios pilnai atstoja raštinės tipo mašinas, o yra lengvos ir mažos.

Katalogų ir kt. reikalaukite (gausite veltui):

J. L. GIEDRAITIS,
1632 Broad Street
Hartford, Conn.,
patarnaus sąžiningai.

William J. Drake-Dragūnas
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAmaica 6-7272

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Šalinskas
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499

Waitkus
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas šemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-0424

AL'S TELEVISION SERVICE
Sav. AL. J. MISIUNAS
Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi
Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko
101-23 112 ST. RICHMOND HILL 19, N. Y.
Darbo valandos: Kasdien iki 10 val. vak.
Telefonas: VIrginia 6-6895